

Ἐκ διαλειμμάτων κάλαμοι κατά τὸ μᾶλλον καὶ ἡττονίκαιοι περιέγραψαν τοὺς ἔρωτας καὶ τὰς δυστυχίας τῆς ὥρας Γερμανίας.

Ο Λόγοντος Μακεδονικού συγγραφεὺς τῶν Τριῶν Σωματοφυλάκων, ἔγραψε μυθιστόρημα εὐφυέστατον καὶ συγκινητικότατον ὅπερ ὁ «Παρθενών» ἐξελέξατο ως παράρτημα διὰ τοὺς συνδρομητὰς αὐτοῦ. Τὴν μετάφρασιν τοῦ μυθιστορήματος τούτου δλίγον ἔλειψε νὰ διακόψωμεν καὶ νὰ δυσχεράνωμεν οὐκ δλίγον τὴν πορείαν τοῦ περιοδικοῦ ἡμένου, καθότι χεὶρ βέβηλος ἔκλεψεν ἐκ τῆς τραπέζης μας τὸ πρωτότυπον ὅπερ εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον δυσευρέτων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπάρχει Θεὸς καὶ διὰ τοὺς ἐκδότας περιοδικῶν καθὼς ὑπάρχει Θεὸς καὶ διὰ τοὺς ἔρωτευμένους, ἦλθεν εἰς ἐπικουρίαν ἡμῶν ὃ ἐν Σύρω ἀξιότιμος καὶ λόγιος Κ. Ιωάννης Γ. Φραγκιάδης πάνυ προθύμως καὶ εὐγενῶς ἀπέστειλεν ἡμῖν τὴν μέχρι τέλους μετάφρασιν τοῦ ὄρασιον τούτου μυθιστορήματος. Τῆς καλλίστης ταύτης μεταφράσεως ποιοῦντας χρῆσιν ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ φυλλαδίου ἡ διεύθυνσις, ἐκφράζει τῷ δωρητῇ τὴν ἀπειρον αὐτῆς εὐγνωμοσύνην.

ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΔΙΚΑΙ

Ο ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΝΕΥ (1815)

ὑπὸ ΦΟΥΚΙΕ

(Συνέχ. ίδε φυλλ. γ')

Ε. Εἴπατε τὴν 14 μαρτίου εἰς τὸν Κ. Βωλσιέ, νομάρχην τοῦ Ζουρὰ, ὅτι ἡ ἐπάνοδος τοῦ Βοναπάρτου ἦτο πρὸ πολλοῦ παρεσκευασμένη· ὅτι ἀνταπεκρίνεσθε μετὰ τῆς γῆσου Ἐλβης συγγάκις καὶ εὐκόλως· ὅτι ὁ ὑπουργὸς τοῦ πολέμου καὶ πολλοὶ στρατάρχαι ἦσαν εἰς τὴν συνωμοσίαν;

Α. Αρνοῦμαι ἀπολύτως τὴν τοιαύτην βεβαίωσιν τοῦ Κ. Βωλσιέ. Πιθανώτατον νὰ τὸν παρεκίνησα πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ

στρατοῦ καὶ τῶν πολιτῶν νὰ κρατήσῃ τὴν διοίκησιν τοῦ ταμείου διὰ νὰ διατηρήσῃ ἐκεῖ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήματα, ἀλλὰ ποτὲ δὲν εἴπον δτὶ ἀνταπεκρινόμενον μὲ τὴν Ἐλβην πρὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ Βοναπάρτου. Ἐδήλωσα ἡδη δτὶ γεγόνουν ἐντελῶς τὰ σχέδιά του καὶ ἐβεβαιώθη ἀναμφιβολίως δτὶ δὲν ἔμαθον τὴν εἰς τὰ παράλια τῆς Γαλλίας ἀπόβασίν του εἰμὴ παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου μου Κ. Βαταρδῆ. Ολκι αἱ παρ' ἔμοι δοθεῖσαι διαταγαὶ μέχρι τῆς 14 τὸ πρωτὸν ἐδέθησαν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Βασιλέως καὶ ἀποδεικνύουσιν δτὶ ἐσκόπευα νὰ δυσκολεύσω καὶ νὰ παρεμποδίσω τὴν πορείαν τοῦ Βοναπάρτου. Αν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δτὶ στρατὸς εἴχετα πολεμεφόδια τὰ ὅποια ἐπερίμενα εἰς Βεζανσόν, ἀν εἴχον τὰ τηλεβόλα τὰ ὅποια εἴχον ὑποσχεθῆ νὰ μὲ στείλουν, καὶ ἀν ἡδυνάμων νὰ ἔχω πεποίθησιν εἰς τὴν ἀφοσίωσιν τῶν στρατευμάτων, δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ βαδίσω κατὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ Βοναπάρτου, καὶ τοι κατώτερος κατὰ τὰς δυνάμεις. Αἱ πληροφορίαι τὰς ὅποιας ἔλαχον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην περὶ τῶν προδών καὶ τῶν δυνάμεων τοῦ Βοναπάρτου δὲν ἡδύναντο νὰ ἀφήσωσιν εἰς ἔμε καμμίαν ἐλπίδα νὰ τὸν πολεμήσω μετ' ἐπιτυγίας. Καθ' ἐκάστην οἱ σρατιῶται ἐλειποτάκτουν πολλοὶ ὅμοι καὶ διεκόρυττον δτὶ ἐσκόπευον νὰ συνενωθῶσι μὲ αὐτόν· οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων καὶ οἱ χωρικοὶ ἔργοι τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς παρεκίνουν εἰς τὴν ἀποσκίρτησιν. Αν παρεσύρθην εἰς τὸν ἀκολουθήσω τὴν γενικὴν κίνησιν, ἔπρεπε τοῦτο φρονούμενος μὴ ἐπισύρω ἐπὶ τῆς πατρίδος μου ἀκαταλόγιστα δεινά. Ἐγκατέλειψιμόνος εἰς τὰς ίδιας μου ἐμπνεύσεις, δὲν εῖρον εἰς τοὺς ὑποστρατήγους μους τὰς συμβουλὰς τῶν ὅποιων εἴχον τοσαύτην ἀνάγκην καὶ τὰς ὅποιας τοῖς ἔζητουν.

Μετὰ τὴν ἀποσκίρτησιν τοῦ στρατοῦ τοῦ Λυών, ὅλη ἡ ἡθικὴ εὐθύνη ἐβάρυνεν ἔμε μόνον, καὶ ἐν τούτοις τὰ κατὰ τοῦ Βοναπάρτου μέσα μου ἡλαττοῦντο καθ' ἐκάστην ἔνεκκ τῆς λειποταξίας καὶ τῆς πάντοτε αὔξανούσης ἐπιφροῆς τῶν πρακτόρων του. Αν ἔσφαλα κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν,

εῖναι δίκαιον νὰ εἴπῃ τις τούλαχιστον ὅτι ποτὲ δὲν διενοήθην νὰ προδώσω τὸν βασιλέα, ἀλλ' ὅτι ἐπροτίμησα ἀπλῶς τὴν πατρίδα μου παντὸς ἄλλου πράγματος.

Εἰς τὰς ἐφεξῆς ἀνακρίσεις, ὁ εἰσηγητής ἐπικενέρχεται πολλάκις εἰς τὰς ἡδη γενομένας ἐρωτήσεις καὶ ὁ στρατάρχης ἐπαναλαμβάνει πάντοτε τὰς αὐτὰς ἀποκρίσεις μὲ ἀσημάντους παραλλαγάς.

Ὑποβάλλονται εἰς αὐτὸν διάφορα ἔγγραφα εὑρεθέντα εἰς τὸ γραφεῖόν του κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεώς του καὶ ἐρωτᾶται ἐν ἀναγνωρίζῃ αὐτά. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν περιέργους τινὰς λεπτομερείας ἀναγομένας εἰς τὴν κακοήθη διαγνωγὴν τῆς ἀστυνομίας κατ' οὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

Ε. Εύρεθη εἰς τὰ ἔγγραφά σας διαβάτηριόν τι δικ τὴν Λωζάνην, ἐσκοπεύετε νὰ ὑπάγετε ἐκεῖ;

Α. Μάλιστα, πλὴν τὸ διαβάτηριόν του φαίνεται νὰ ἔναι προχρονολογημένον.

Ε. Διατί εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν ἔγγραφῶν σας διαβάτηριόν τι φέρον τὸ δνομα Μιχαὴλ Θεόδωρος Νεβούρ;

Α. Κατὰ συνέπειαν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ διαβάτηρού τῆς ἀστυνομίας ὅτις τὸ ἔξεδωκεν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ταξιδεύσῃ ἔγγνωστος.

Ε. Ίδού καὶ ἐν ἄλλῳ διαβάτηριόν εὕρεθεν εἰς τὰ ἔγγραφά σας, καὶ ἐκδοθὲν παρὰ τοῦ Κ. Δεκάζ διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας τὸ ἀναγνωρίζετε;

Α. Μάλιστα.

Τοιαῦτα ἦσαν τὰ ἔγγραφα τῆς ἀνακρίσεως τὰ ἀνακοινωθέντα εἰς τὸ στρατιωτικὸν συμβούλιον, ἀνεγνώσθησαν δὲ καὶ τινας ψηρτυρίαις τὰς ὅποιας θέλουμεν ἀπαντήσεις ἐφεξῆς.

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἔγγραφῶν ἐτελείωσε μόνον τὴν 40 γοεμέριον περὶ τὴν μεσημέριαν· ὁ δὲ πρόεδρος ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς φρουραῦς τοῖς εἶπε: — « Παρακαλέσκετε τὸν κατηγορούμενον στρατάρχην νὰ εὔχεστηθῇ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου. »

Διὰ τῶν λόγων τούτων τοὺς ὅποιους ὑπεδέχθη ψιθυρισμός ἐπιδοκιμασίας, ὁ Ζουρδαῖος ἦθελε νὰ δείξῃ τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀρχαῖον συστρατιώτην καὶ πρὸς

τὸ μέγα ἀξίωμα τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατάρχου πρὸς τὸ ὅποιον οἱ Βουρδόνοι ἐδείκνυσον ἀδεξίαν δυσμένειαν. Ὁ Ζουρδαῖος δὲν ἦθελησεν ὅστε ἡ ἐν τῷ περιβόλῳ ὥρισμένη θέσις διὰ τὸν στρατὸν νὰ ἔναι αὐτὴ ἐκείνη τὴν ὅποιαν κατελάμβανον καθημερινῶς οἱ κακοῦργοι. Διέταξε νὰ θέσωσι διὰ τὸν στρατάρχην μίαν ἔδραν ἐντὸς τῆς ἡμισελήνου ἥτις ἔμενε κανὴ ἀπέναντι τοῦ δικαστικοῦ ὑψώματος. Θὰ νομίσωσιν ἵσως σήμερον ὅτι ταῦτα εἶναι ἀποτελέσματα φιλόφρονος συμπεριφορᾶς, ἀλλὰ χωρὶς σημασίαν· τότε δμως ἐθεωρήθησαν ώς πράξεις θαρρόχλεαι. Ήρέπει νὰ συλλογισθῶμεν ὅτι ἡ τῶν βασιλοφρόνων ἀντίδρασις ἐπευφήμησε τὴν ἀτιμώρητον μείνασκν δολοφονίαν τοῦ στρατάρχου Βρούνου, ἀπεγύμνωντεν ἀπὸ ἀξίωμα θεωρούμενον ἔως τότε ώς Ισδρίον τὸν ἀνδρεῖον καὶ ἐντιμον Μονσὲ καὶ ἐπέμενε νὰ θεωρῇ τὸν ἥρωα τῆς Μοσχόβας καὶ τῆς Βερεζίνας ώς προδότην καὶ ώς ληστήν.

Ο Νέος εἰσήχθη ἐν τῷ μέσῳ ἐπισήμου σιγῆς· ἣ φρουρὰ τῷ παρουσίασε τὰ ὅπλα, αὐτὸς δὲ ἐκάλυπτε τὸ μέτωπον ἔχων ὑψηλὰ καὶ φέρων ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν ἔκφρασιν ἀταράχου πεποιθήσεως εἰς ἕκυπον. Ἐφερε τὴν στολὴν τοῦ βαθμοῦ του χωρὶς κεντήματα, ἀλλὰ μὲ τὰς ἐπωμίδας καὶ μὲ τὴν πλάκη τοῦ λεγεωνος τῆς τιμῆς.

Ο πρόεδρος πρὸς τὸν στρατάρχην. Ποῖα εἶναι τὰ ὄνόματα καὶ τὸ ἐπώνυμόν σας, ἡ ἡλικία σας, ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς σας, ἡ διαμονή καὶ τὸ ἐπάγγελμά σας;

Ο Νέος. Απὸ σέβης τοὺς ΚΚ. στρατάρχας, τοὺς ΚΚ. ἀντιστρατήγους, συγκαπετέθην ν' ἀπαντήσω εἰς τὰς ἐρωτήσεις δοσας δ Κ. εἰσηγητής ἀπεύθυνεν εἰς ἐμὲ ἐν διάλογοι τῶν, καθότι δὲν ἦθελησα νὰ παρεμποδίσω τὴν προπαρακευαστικὴν ἀνάκρισιν τῆς διαδικασίας ταῦτης ἀλλὰ σήμερον ὅτε ἡ ἀνάκρισις αὗτη ἐπεραιώθη καὶ ὅτε εὑρίσκομαι ἀπέναντι δικαστηρίου, δοφείλω νὰ ἐπαναλάβω τὰς ἐπιφυλάξεις μου καὶ συγχρόνως νὰ τὰς μετατρέψω εἰς ὅριστικὴν ἔνστασιν ἀναρριμοδιότητος παντὸς πολεμικοῦ συμβουλίου. Κηρύττω λοιπὸν εἰς τοὺς ΚΚ. στρατάρχας τῆς Γαλλίας καὶ ἀντιστρατήγους, ὅτι, χωρὶς ν' ἀπομακρυνθῶ-

άποδε τὸ πρὸς τὴν ἀργὴν δρειλόμενον σέβας, χωρὶς νὰ δυστιστῶ πρὸς τὴν ψῆφον κακενὸς ἐξ αὐτῶν, ἀποποιοῦμαι ν' ἀπαντήσω πρὸς ὅποιονδήποτε πολεμικὸν συμβούλιον ὃς καὶ πρὸς πᾶν δικαστήριον ἄλλο παρ' ἔκεινο εἰς τὸ διποῖον ὁ νόμος ἀποδίδει ἐξουσίαν εἰς τὸ νὰ μὲ δικάσῃ. Ξένος εἰς τὰ δικονομικὰ ζητήματα, παρακαλῶ τὸ συμβούλιον νὰ μ' ἐπιτρέψῃ νὰ ἀναπτύξω τοὺς λόγους τῆς ἐνστάσεώς μου διὰ τοῦ δικη-

γόρου μου καὶ νὰ ἀκούσῃ αὐτὸν μὲ εὑμενὴ συγκατάθεσιν.

'Ο πρεδεύρος. Τὸ συμβούλιον θέλει λάβει ὑπὸ δψιν τὴν δήλωσιν τοῦ κατηγορουμένου. Τώρα, κύριε στρατάρχε, δρείλετε ν' ἀπαντήσετε εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐρώτησίν μου διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἡ ταύτης σας. 'Ο ὑπερασπιστής ὑμῶν θέλει λάβει ἀκολούθως τὸν λόγον διὰ νὰ ἀναπτύξῃ τοὺς ισχυρισμοὺς τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως.

'Η ὑποχώρησις τῆς Μόσχας

'Ο στρατάρχης. 'Ονομάζομαι Μιχαήλ Νέν, δούξ τοῦ Ἐλαιγγέν, πρίγκηψ τῆς Μοσχόβας, ἵπποτης τοῦ Ἅγιου Λουδοβίκου, ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ Λεγεόνος τῆς τιμῆς, ἵπποτης τοῦ Σιδηροῦ Στέμματος, μεγαλόσταυρος τοῦ τάγματος τοῦ Χριστοῦ, στρατάρχης τῆς Γαλλίας, γεννηθεὶς εἰς τὸ Σαρλούτ τὴν 10 Ιανουαρίου 1769.

Τῆς ταύτητος οὗτο Βεβαίωθείστης ἐ-

λαβεῖ τὸν λόγον ὁ ὑπερασπιστής οὗτος ἦτος Κ. Βερρύς ὁ πατέρος.

'Αμέσως μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ στρατάρχου ὁ σύγγραψτος αὐτοῦ εἶγε ζητήσει δικηγόρον συγκατατεθέμενον ν' ἀναδεχθῇ τὴν ὑπερασπισιν ταύτην. 'Ἐν Παρισίοις, τὸ πράγμα ἦτο δύσκολον, ἐν δὲ τῇ λοιπῇ Γαλλίᾳ θὰ ἦτο συεδὸν ἀκατόρθωτον. Δέο μηνας πρότερον, ὁ δικηγορικὸς σύλλογος τοῦ Βορδώ, συγκείμενος ἐξ ἀνδρῶν διακε-

κριμένων καὶ ἐντίμων, εἰχεν ἀνάνδρως ἀρ-
νηθῆ νὰ συνδράμῃ τοὺς ἀδελφούς Φωσὲ,
οἱ δὲ ἐξ ἐπαγγέλματος διορισθέντες ὑπερα-
σπισταὶ τῆς Ρεόλης ἐζήτησαν μικροπρεπῶς
συγγνώμην ὅτι εἶχον νὰ ἐκπληρώσωσιν
δόμωνης δὸν καθῆκον.

Ο Κ. Γκαμότος ἔτρεξεν εἰς τοῦ Κ. Βελάρδο. Ο δικηγόρος οὗτος εἶχε διακριθῆ ἀλλοτε παρὰ τοὺς Δεσές καὶ τοὺς Τρωσῶν Δέκουδρες παρέχων τὴν σύμπραξιν τῆς εὐγλωττίας του εἰς τὰ θύματα τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου. Ο Κ. Βελάρδος, μέλος τοῦ γενικοῦ συμβουλίου τοῦ νομοῦ τῆς Αἴγυπτος, ὑπῆρξε κατὰ τὸ 1814 εἰς τῶν πρώτων οἵτινες προεκάλεσκεν τὴν ἀποβολὴν τοῦ Ναπολέοντος. Κατὰ τὰς Ἐκστὸν Ἡμέρας εἶχε δραπετεύσει εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ ν' ἀπορύγητὰς καταδιώξεις τὰς ὅποιας ὁ Ναπολέων δὲν ἐσυλλογίζετο νὰ ἐνεργήσῃ κατ' αὐτοῦ. Ο Κ. Βελάρδος εἶχε φθάσει ἀρτίως ἐκ Δονδίνου δταν ὁ Κ. Γκαμότος παρουσιάσθη εἰς τὴν οἰκίαν του. Ο Κ. Βελάρδος ἤρχετο νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς βασιλείας τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐφημέρου καὶ ἐκουσίας ἔξορίας του. Η στιγμὴ ἦτο λοιπὸν ὅλως ἀκατάλληλος διὰ νὰ τῷ προτείνῃ τις ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπεράσπισιν ἐνὸς ἔχθροῦ τοῦ θρόνου· ὁ Κ. Βελάρδος ἀπέβλεπεν εἰς τὰ ὕψιστα δικαστικὰ ἄξιωματα, ὅθεν ἀπεκρίθη εἰς τὸν Κ. Γκαμότον δτι δὲν θὰ ὑπερασπίζετο τὸν στρατάρχην διὰ δύο λόγους, «ἐκ τῶν δποίων ὁ πρῶτος ἦτο δτι ἀποτροπιαζόμενος τὴν διαγωγὴν του, δὲν θὰ εὕρισκε μήτε ιδέας μήτε λέξεις διὰ νὰ τὴν δικαιολογήσῃ, ὁ δὲ δεύτερος ἐγεννᾶτο ἐκ τῆς πεποιθήσεως αὐτοῦ δτι ὁ στρατάρχης δὲν ἦδυνατο νὰ σωθῇ μήτε διαφιλονεικῶν στρεψοδίκως τὴν ζωὴν του, μήτε προστρέχων εἰς δικκικὰ τεχνάσματα.» Ο στρατάρχης μόνος, κατὰ τὸν Κ. Βελάρδο, ἦδυνατο νὰ ὑπερασπίσῃ ἔχυτὸν καὶ δὲν ἦδυνατο νὰ πράξῃ τεῦτο εἰμὴ ἐγκαταλιμπάνων πᾶσαν περὶ ἔχυτοῦ φροντίδα. Δὲν εἶχεν εἰμὴ νὰ προφέρῃ μόνον αὐτὰς τὰς λέξεις: «Στρατιώται... δὲν ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω τὴν ζωὴν μου, σᾶς ζητῶ τὸν θάνατον! Κατέστην ἄξιος αὐτοῦ... ὑπῆρξα ἀσθενής κατὰ τὸν χρακτῆρα ἀλλ' ὅχι δόλιος... τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθὲς κακούργημά μου. Εἶναι

μέγα ἀφοῦ ἐθυσίασε δι' αὐτὸ τὴν πατρίδα
μου, ἡ πατρίς μου ἀς ἐκδικηθῆ, τοῦτο εἰ-
ναι δίκαιον.»

‘Η συμβουλὴ αὕτη δικηγόρου καὶ βξει-
λόφρονος ὑπῆρξε τὸ μόνον πρᾶγμα τὸ
ἔποιον ὁ Κ. Γκαμότος κατώρθωσε νὰ ἐπι-
τύχῃ περὶ τοῦ Κ. Βελάρ. Δικηγόρος φιλό-
δοξος καὶ εἰλικρινής βξειλόφρων, ὁ Κ. Βε-
λάρ ἦτο εἰσέτι, ως δλοις οἱ θιασιθαῖ τῆς
νομίμου δυναστείας, πεπεισμένος ὅτι ὁ
Νέος ἥδυνατο ἀν τῇθελε νὰ συντρίψῃ τὸν
Ναπολέοντα κύριον ἥδη ὄντα τῆς Γρκτι-
νουπόλεως καὶ τοῦ Λυῶν, κύριον τοῦ στρα-
τοῦ, κύριον τῆς Γελλίας. Ὁ Νέος ἦτο ἐγ-
κληματίας, λέγει ῥητῶς ὁ Κ. Βελάρ, εἰς
πονημάτιόν τι ἐπιγραφόμενον “Ἐκθεσις πε-
ριηγήσεως εἰς τὰ Πυρφηγαῖα, ἦτο ἐγκλη-
ματίας ἀφοῦ ἀπὸ αὐτὸν μόνον ἐξηρτάτο
νὰ ἐπαναρρίψῃ τὸν Βοναπάρτην εἰς τὰ
πλοῖά του.

³ Ιδοὺ μέχρι τίνος βαθμοῦ τὰ πολιτικὰ πάθη δύνανται νὰ παραμορφώσωσι καὶ τὰς συφεστέρας ἀληθείας.

Ο Κ. Γκαμπότος ἀπευθύνθη λοιπὸν εἰς τὸν Κ. Βερέβην τὸν πατέρα, οὗτος δὲ μέλης νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν πεδὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν. Ἀνχγκαζόμεθα ἀν καὶ μετὰ δυσαρεσκείας νὰ δώσωμεν ἐνταῦθα δεῖγμά τι τῆς εὐγλωττίας τοῦ τιμίου τούτου ἀνδρὸς, ἀξιολόγου συμβουλευτικοῦ δικηγόρου, τοῦ ὄποιου ὅμιλος ἡ ἀληθής δόξα εἴναι ὅτι ἐγέννησε τὸν μεγαλείτερον ἡγετορχ τῶν νεωτέρων χρόνων· ἡ εὐγλωττία αὕτη ἦτο ἀπηρχαιωμένη, ἐξωγκωμένη, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἔμελλε ν' ἀντικατασταθῇ ὑπὸ νέας τέχνης πολὺ ζωηροτέρας καὶ πρακτικωτέρας.

«Ποῖον αἰσθημα δουκιμάζω, ἀνέκραζεν ὁ
Κ. Βεβρύς ὁ πατὴρ, λαμβάνων τὸν λόγον
ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ· οἱ ὄφθαλμοί μου
προσηλοῦνται μετὰ σεβασμοῦ καὶ θυμο-
σμοῦ ἐπὶ τῆς ὅμηρεως ταύτης τῶν ση-
μαντικωτέρων ἀνδρῶν τοῦ κράτους τῶν
ὅποιων τὰ δινόμικτα τὰ τόσον προσφιλῆ εἰς
τὴν πατρίδα ἀνήκουσιν ἥδη εἰς τὸ μέλλον.
Λησμονῶν ἀπέναντί των καὶ τοὺς χρόνους
καὶ τοὺς τόπους, ἐρωτῶ διατί συνήχθησαν
ώς Ἀρεοπαγίταις οἱ γερουσιασταὶ οὗτοι τῶν
στρατοπέδων. Μὲ φάίνεται δτι μετεφέρθην

εἰς τοὺς στρατοὺς, καὶ ἐρωτῶ ἐμαυτὸν ποίαν νέαν δικαστικὴν λειτουργίαν ἔρχονται νὰ ἔξαστησαν εἰς τοὺς τόπους τούτους.

«Οταν δ' ἐπαναφέρω τὰ βλέμματά μου ἐπ' ἐκείνου τὸν δποῖον ὑπερασπίζομαι τώρα, ποτὲ: ἔνδοξοι ἀναμνήσεις παρουσιάζονται εἰς τὴν διάνοιάν μου! ποικιλοί σκέψεις ἀλγειναὶ ἔρχονται νὰ συναναμιγθῶσι μετὰ τῶν ἀναμνήσεων μου! »Ε, πως, ή ἀσπὶς ήτις ὑπῆρξεν ἀδιαπέραστος εἰς τὰς βολὰς τοῦ ἔχθροῦ, δὲν ἡδυνήθη ἄρα γε νὰ προφυλάξῃ τὸν στρατάρχην Νέῳ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῆς μοίρας; . . .»

Μετὰ τὸ γυμναστικὸν τοῦτο προσέμειον, ὁ ὑπερασπιστὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν ἔρευναν τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως χωρὶς δύως νὰ λησμονήσῃ καμπίαν τῶν συνήθων ἀναμνήσεων τῆς σχολαστικῆς ῥητορικῆς, ὡς τὸν μακεδόνα τὸν ἐκκαλοῦντα «εἰς τὸν Φίλιππον κάλλιον πληροφορημένον», χωρὶς νὰ λείψῃ τοῦ νὰ ἐγκωμιάσῃ ἀκαδημαϊκῶς τὸν προβιβασμὸν τοῦ Νέου εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ πατρικίου, «προβιβασμὸν ἐπονείδιστον . . . προβιβασμὸν ὀλέθριον . . . προβιβασμὸν ὡρέλιμον ἀκόμη, ἀφοῦ, παρόμοιος πρὸς τὸ μεγάλοπρεπὲς πλοῖον τὸ δποῖον δικερχυνός κατέφλεξε, παρεῖχεν εἰς τὸν θαλασσοπόρον τὸν ἀποπλανηθέντα ἐντὸς ὀκεανοῦ συμφορῶν τὴν σανίδα τοῦ ναυαγίου χωρὶς τῆς δύοις θάλασσας θὰ ἔχανετο ἴσως.»

«Ο δικηγόρος, ἐπέρανε τὸν λόγον τῷ διὰ τῶν ἔξης» «Ω! κίνησις ἀνήκουστος τῶν ἀνθρωπίνων περιπετειῶν! ἐκεῖνος διστιέ κατεκεύασε τὴν δόξαν τῆς πατρίδος καὶ ἐβάδισεν δι πρῶτος ἐν τῇ δύῳ τῆς τιμῆς, κατηγορεῖται σήμερον δι τὸν ἐπρόμωκα καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὴν τιμήν. Θ' ἀποδεῖξω βραδύτερον δι τὰ σφάλματα τοῦ στρατάρχου ἡσαν σφάλματα τῆς κρίσεως αὐτοῦ. Ο κόσμος θὰ μάθῃ δι τὸν στρατηγὸς χωρὶς στρατὸν καὶ χωρὶς διηγήσις, κλονισθεὶς ἀπὸ τὴν φοβερὰν εἰκόνα ἀποσκιρτήσεως ήτις παρέσυρε τὰ πάντα πέριξ αὐτοῦ, ἀπὸ τὰς ταρακτικὰς διηγήσεις αἵτινες ἔφενον εἰς αὐτὸν πανταχόθεν καὶ ἀπὸ τὰς προόδους τοῦ σφετεριστοῦ, δι στρατάρχης ἐνέδωκεν εἰς τὸν χείμαρρον. Εἰς τὴν ἀπηλπισμένην κατάστασιν δι που ἔβλεπε τὰ πράγματα,

φοβεῖται μὴ ἐπισύρῃ κατὰ τῆς πατρίδος δι ἀνωφελοῦς ἀντιστάσεως τὴν μάστιγα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου! »Ηπατήθη, πλὴν δὲν ἤπάτησεν.

«Ο καιρὸς δὲν ἦλθεν ἀκόμη νὰ σκιαγραφήσω τὴν εἰκόνα τῆς δυσχεροῦς θέσεως εἰς τὴν δποίαν εὑρέθη δι Κ. στρατάρχης πρόκειται τώρα νὰ μάθωμεν ὑπὸ τίνος ἀρχῆς, ὑπὸ τίνος δικαστικῆς ἔξουσίας αἱ πράξεις του δύνανται νὰ κριθῶσιν.

«Ο στρατάρχης βεβαίως δὲν δύναται νὰ ἐλπίσῃ νὰ εὕρῃ κριτὰς ἀκεραιοτέρους καὶ καλλιτέρους ἐκτιμητὰς τῆς διαγωγῆς του, ἀλλὰ πρόκειται ἐν τῇ δίκῃ ταύτῃ περὶ τῶν προνομίων τῶν πατρικίων, καὶ περὶ τῆς στερεώσεως τῶν θεμελιωδῶν μας νόμων· διφεύλω λοιπὸν ἐν τῇ πολυκρότῳ ταύτῃ δίκῃ νὰ ὑπερασπισθῶ κατὰ πρῶτον λόγον τοὺς τύπους τοὺς προστατευτικοὺς πάστος ἐλευθερίας. Ήσοὶ τίνος κατηγορεῖται δι στρατάρχης; Διὰ τὸ ἔγκλημα τῆς ἐσγάτης προδοσίας κατὰ τῆς Γαλλίας, κατὰ τοῦ Βασιλέως· ἐντεῦθεν πηγάδει ή ἀναρμοδιότης παντὸς πολεμικοῦ συμβουλίου . . .»

Κατὰ πρῶτον, ή ἐκτίμησις πολιτικοῦ ἔγκληματος εἰκαζομένου, δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς πολεμικὸν συμβούλιον, καθότι τοῦτο θὰ ισοδυνάμει μὲ τὴν ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ κυριάρχου ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης. Προσέτι δὲ, τὸ ἔρθρον 33 τοῦ Συντάγματος ἀποδίδει εἰς τὴν βουλὴν τῶν πατρικίων τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἔγκλημάτων ἐσγάτης προδοσίας, τὰ δὲ ἔρθρα 62 καὶ 63 ἀπαγορεύουσι τὸ ν' ἀποσπάται οἰοςδήποτε ὑπόδικος ἀπὸ τῶν φυσικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων. Τέλος, δι ἄλλου τινὸς ἔρθρου τοῦ μεταξὺ βασιλέως καὶ ἔθνους συμβούλιον, δι βασιλεὺς παρητήθη τῆς ἔξουσίας τοῦ ἐγκαθιδρύειν ἔκτακτα δικαστήρια.

«Αλλως δὲ ἔνεκα τοῦ ἀξιώματός του, δι στρατάρχης δὲν δύναται νὰ κριθῇ ὑπὸ τοῦ πολεμικοῦ συμβούλιον· πατρίκιος τῆς Γαλλίας ἀπολαύει προνομιούχου δικαιοδοσίας.

Τέλος, τὸ πολεμικὸν συμβούλιον δὲν δύναται νὰ συγκροτηθῇ κανονικῶς, δὲν συνεστήθη ὡς διαρκὲς συμβούλιον τῆς στρατιωτικῆς μοίρας.

«Ἐχετε, κύριοι, συγκεφαλαίνει δι Κ. Βερρύς δι πατήρ, διὰ ν' ἀποφασίσετε περὶ

τῆς ἐπὶ ἀναρμοδιότητι ἐνστάσεως ἦτις προτίνεται εἰς ὑμᾶς, ἔχετε ἀνοικτὸν πρὸ τῶν διφθικλιμῶν σας τὸ ἄγιον βιβλίον τῶν ἐλευθερῶν μας, τὸν χάρτην ὃπου εἶναι ἔγκεχαραγμένα τὰ δικαιώματα τοῦ στρατάρχου Νέου. Αἱ ἀνδρεῖς ὑμῶν συγειδήσεις συναισθάνονται τὴν ἀξίαν τῆς παρακαταθήκης ἢ ὅποια ταῖς εἰναῖς ἐμπεπιστευμένη. Ἀπόφασίσατε.»

Ο εἰσηγητὴς στρατηγὸς Γρύνδλερ παραδέχεται ἀλληλοδιαδέχως ἕκαστον τῶν περὶ ἀναρμοδιότητος λόγων τῶν προταθέντων ὑπὸ τοῦ ὑπερασπιστοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐκφέρει γνώμην δριστικὴν καὶ λέγει ὅτι ἀνατίθεται εἰς τὴν σύνεσιν τοῦ συμβουλίου.

Ο ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως ἀποκρούει τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσιν λέγων ὅτι δὲν ἔξεδόθη ἀκόμη ὁ νόμος ὁ κανονίζων τὰ προνόμια τῶν πατρικίων καθόσον δ' ἀφορᾶ τὸ ἀξιώμα τοῦ στρατάρχου, τοῦτο δὲν δίδει πλέον δικαίωμα ὡς ἐπὶ τοῦ σφετεριστοῦ εἰς ἴδιαζουσαν δικαιοδοσίαν· οἱ στρατάρχαι κατὰ τὸ Σύνταγμα δὲν εἶναι πλέον εἰψὴ στρατηγοὶ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολεμικῶν συμβουλίων, ἐκτὸς τούτου, κατὰ τὸ διάταγμα τῆς Ὑμαρτίου, ὁ στρατάρχης προδώσας τὸν βασιλέα ἔθεσεν ἔκυτὸν ἔκτὸς τοῦ Συντάγματος. Τέλος, πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀρμοδιότητα ἀπερχούσιοις διὰ τοῦ δικτάγματος τῆς 24 Λουλίου. Ο βασιλικὸς ἐπίτροπος προσθέτει ὅτι ἡ συγκρότησις τοῦ συμβουλίου εἶναι ἀνωτέρω πάσης ἐπικρίσεως καὶ ὅτι θύελεν εἴσθαι ἀδύνατον νὰ συγκροτηθῇ παρὸ οὐτινος δήποτε μὲ μᾶλλον γενναιόφρονα μέριμναν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ κατηγορουμένου.

Ο βασιλικὸς ἐπίτροπος εἶχε δίκαιον, ἐκκειμενος σφάλμα ὁ Νέος, ὁλέθριον σφάλμα μὴ δεχόμενος τὴν ἀρμοδιότητα πολεμικοῦ συμβουλίου ἐν τῷ ὅποιῳ συνεδρίαζον ἄνδρες ὡς ὁ Ζουρδάν καὶ ὁ Μασένας ἀμφότεροι πατρίκιοι τῆς Ἐκατονθημέρου αὐτοκρατορίας, ὡς ὁ Μαρτιέ, συμπολεμιστὴς αὐτοῦ ἐν τῇ κατὰ τοῦ Βελγίου ἐκστρατείᾳ, ὡς ὁ Γκαζάν, ὅστις εἶχεν ἐνοχοποιηθῆ περισσότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ Νέου, ἀντισταθεὶς εἰς τὸ νὰ γίνη ἢ ἐπονείδιστος μετὰ τῶν συμμάχων συνθηκολογία, ὡς ὁ Ὀζερός οὗτος

ἐν περιφήμῳ τινὶ προκηρύξει εἶχεν ἔξυπρότει τοὺς Βουρβόνους. Συμπολεμισταὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἐνοχοποιηθέντες εἰς τοὺς αὐτοὺς πολιτικοὺς κλονισμοὺς, οἱ ἐπτὰ δικασταὶ τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου, ἥδυναντο νὰ παραδώσωσι εἰς τοὺς μανιώδεις Βασιλέωνας τὴν κεφαλὴν τοῦ Νέου; Ὁχι, Βεβαίως θὰ τὸν κατεδίκαζον εἰς ἔξορίαν.

Ἄπ' ἐναντίας ποίαν συγκατάθεσιν ὁ στρατάρχης ἥδυνατο νὰ περιμένῃ ἀπὸ τὴν ἔνω Βουλὴν, συγκεκριτημένην ἐξ ἐνθέμων βασιλοφρόνων ἢ ἐκ νεωστὶ ἀφωσιωμένων οἵτινες ἐπροθυμοῦντο νὰ ἔξχυράσωσι τὸ παρελθόν των; Ἐκτὸς τούτου πολὺ εὐλόγως παρετηρήθη ὅτι ἡ εὐθύνη ἡ ἀναλαμβανομένη ὑπὸ δικαστηρίου ἐπτὰ δικαστῶν εἶναι διάφορος ἐκείνης ὅτις ἐπιβαρύνει πολυάριθμον συνέλευσιν· σπανίως τὸ κοινὸν διατηρεῖ τὴν ἐνθύμησιν διακοσίων ὀνομάτων. Η ἀτομικότης ἔκαστου δικαστοῦ ἔξαρχηνίζεται ἐντὸς τῆς πληθύνος, ἡ κατάκρισις ἐπιβαρύνει τὴν συνέλευσιν καὶ σχι τὰ ἀτομά, ἐνῷ ἡ ἀπόφασις ἢ ὑπὸ διλίγων ἀνθρώπων ἀπαγγελθεῖσα συνταύτιζεται τρόπον τινὰ μὲ τὰ ἀτομά των καὶ τοὺς παρακολουθεῖ πανταχοῦ καθ' ἄλλας τὰς σιγμὰς καὶ κατὰ τὰς ἐλαχίστας πράξεις τοῦ έισου των.

Εἶναι λυπηρὸν νὰ τὸ εἶπη τις, ἀλλ' εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ στρατιώτικοὶ δικασταὶ εὐχαριστήσαν πολὺ διὰ τὸ σφάλμα εἰς τὸ ὄποιον περιέπιπτεν ὁ στρατάρχης ἔδραξαν προθύμως τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ὅτις παρουσιάζετο εἰς αὐτοὺς τοῦ ν' ἀπαλλαχθεῖσιν ἀποστολῆς δυσχεροῦς καὶ ἐπικινδύνου. Τεθειμένοι μεταξὺ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ τιμωρήσωσιν, ἀτιμάζοντες ἔκυτούς, τὸ θῦμον τὸ ὄποιον τοῖς εἶχε παραδοθῆ, καὶ τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ ὑποπέσωσιν εἰς ὄργην ἀδυσώπητον ἀν τὸ ἔσωζον, ἐνεχειρίσαν τὸ ὄπλον εἰς ἄλλους δημίους καὶ ἔνιψαν τὰς χειράς των.

«Ἄ! ὑπήρξαμεν ἔνανδροι, ἀνέκραξε μετ' ὀλίγους μῆνας ὁ Ὀζερός ἀποθνήσκων· ὠφείλαμεν νὰ κηρυχθῶμεν ἀρμόδιοι, νὰ τὸν κρίνωμεν ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ δικτύρου του, ἐναντίον τῆς ἴδιας ἔκυτος θελήσεως! Θὰ ἔζη τούλαχιστον!»

Δὲν θέλομεν εἶπει μετὰ τοῦ στρατιώτου

αὐτοῦ τοῦ ἐκπνεύσαντος μὲν φοβεροὺς ἐλέγχους συνειδήσεως, δῆτα οἱ στρατιωτικοὶ δικαιοτάτοι ἐφάνησαν ἄνανδροι, ἃς εἴπωμεν μόνον έτι ἐδειγθησαν ἄνθρωποι καὶ ἀσθενεῖς, δῆτα οἱ ἀνδρεῖοι ἐκεῖνοι τῶν πεδίων τῆς μάχης εὑρέθησαν ἐστεφημένοι τοῦ ἀληθοῦς θάρρους.

Λοιπὸν τὸ συμβούλιον, ἀρδοῦ διεσκέφθη ὅλιγας στιγμὰς, ἀπήγγειλε διὰ τοῦ προέδρου του τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν:

«Τὸ συμβούλιον σκεψθὲν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ἂν ἦτο ἀρμόδιον νὰ κρίνῃ τὸν στρατάρχην Νέῳ κατηγορούμενον ἐπὶ ἐσχάτη προδοσίᾳ κηρύττει ἐκυτὸν ἀναρμόδιον διὰ ψήφων πέντε κατὰ δύο. Ὁ Κ. εἰστηγητὴς ἐπιφορτίζεται νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν εἰς τὸν κατηγορούμενον.»

«Ο Νέος εἶγε κατὰ τὸ σύνηθες μεταχειρθῆ εἰς τὴν φυλακὴν του πρὸν εἰσάλθη τὸ συμβούλιον εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν διαπλέψεων. «Οταν ἔμαθε τὴν ἀπόφασιν τῶν στρατιώνδων δικαστῶν ἐχάρη· οἱ φίλοι του, συντάτεροι αὐτοῦ, ἐλυπήθησαν δι’ ἐκεῖνο τὸν ὄποιον ὁ στρατάρχης, ἡ οἰκογένειά του καὶ οἱ ὑπερασπισταί του ἐθεώρουν ὡς εὔτυχίαν. Ἡ ἀγανάκτησις τῶν αὐλικῶν καὶ τῶν ὑπουργῶν ἐφάνη κατὰ πρῶτον δικαιολογούσα τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κατηγορουμένου. Ἡ περίσκεψις τῶν στρατιωτικῶν δικαστῶν ἐθεωρήθη ὑπὸ ἐκείνων ὡς προδοσίᾳ καὶ δὲν εἶχον παρέλθει ἀκόμη εἰκοσιτέσσαρες ὥραι ἀπὸ τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος προκηρύξεως, ὅτε ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου εἶχεν ἡδη προσυπογράψει τὸ ἑξῆς διάταγμα.

«ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ κτλ.

»'Ιδόντες τὸ ἀρθρὸν 33 τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου καὶ ἀκούσαντες τοὺς ὑπουργοὺς ἡμῶν, Διετάξαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς:

»'Η βουλὴ τῶν πατρικίων θέλει προ-
βῆτη πάραυτη εἰς τὴν δίκην τοῦ στρατάρ-
χου Νέῳ, κατηγορουμένου ἐπὶ ἐσχάτη προ-
δοσίᾳ καὶ ἐπὶ ἐγκλήματι κατὰ τῆς ἀσφα-
λείας τοῦ κράτους. Θέλει δὲ διατηρήσει
κατὰ τὴν δίκην ταύτην τοὺς αὐτοὺς τύ-
πους τοὺς ἐν χρήσει κατὰ τὰς προτάσεις

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ—ΕΤΟΣ Α']

νόμων χωρὶς ὅμως νὰ δικιρεθῇ εἰς τυ-
μάτων.

»'Ο πρόεδρος τῆς βουλῆς τῶν πατρι-
κίων θέλει ἑξῆς εἰς τὸν κατηγορούμενον,
ἀκούσει τοὺς μάρτυρας καὶ διευθύνει τὴν συζήτησιν, αἱ δὲ γνῶμαι θέλουσι ληφθῆ
κατὰ τὰς συνήθεις ἐν τοῖς δικαστηρίοις
διατυπώσεις.

»'Τὸ παρόδην διάταγμα θέλει φερθῆ εἰς
τὴν βουλὴν τῶν πατρικίων ὑπὸ τοῦ Ἡμε-
τέρου πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ γενικοῦ Ἡμῶν
ἐπιτρόπου παρὰ τῷ ἐν Παρισίοις Ἐφετείῳ
τοὺς ὄποιον ἐπιφορτίζομεν νὰ ὑποστηρί-
ξωσι τὴν κατηγορίαν καὶ τὴν συζήτησιν.

»'Ἐξεδόθη ἐν τῷ Ἡμετέρῳ ἀνακτόρῳ
τοῦ Κεραμεικοῦ τὴν 11 νοεμβρίου 1815.

(Ὕπογρ.) ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ.

»'Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

»'Ο ὑπουργὸς καὶ γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας
ἐν τῷ τμήματι τῶν ἑξατεροικῶν ὑποθέ-
σεων καὶ πρόεδρος τοῦ συμβουλίου,

(Ὕπογρ.) ΡΙΣΕΛΙΕ.

Τὴν ἐπιοῦσαν 42 νοεμβρίου, δ. Κ. Ρισελίε κατέθετε τὸ διάταγμα εἰς τὸ γραφεῖον τῆς βουλῆς τῶν Πατρικίων συνοδεύων αὐτὸν διὰ τὴν ἑξῆς ἀγορεύσεως:

»'Κέριοι,

»'Τὸ ἕκτακτον πολεμικὸν συμβούλιον τὸ συστηθὲν νὰ κρίνῃ τὸν στρατάρχην Νέῳ, ἐκήρυξεν ἐαυτὸν ἀναρμόδιον. Δὲν σᾶς λέγομεν δλα τὰ αἵτια ἐπὶ τῶν ὄποιων ἐστηρίχθη ἀρκεῖ νὰ μάθετε ὅτι ἐν ἑξ αὐτῶν εἶναι ὅτι ὁ στρατάρχης κατηγορεῖται ἐπὶ ἐσχάτη προδοσίᾳ.

»'Κατὰ τὰς δικτάξεις τοῦ συντάγματος εἰς ὑμᾶς ἀνήκει νὰ κρίνετε τὰ τοιούτου εἰδούς ἐγκλήματα. Δὲν χρειάζεται πρὸς ἑξάσκησιν τῆς ὑψηλῆς ταύτης δικαιοδοσίας νὰ ἔναις ὡργανισμένη ἡ βουλὴ ὡς κοινὸν δικαστήριον. Αἱ διατυπώσεις αἱ τηρούμεναι δύταν εἰσάγετε νομοσχέδιον ἡ ὅταν κρίνετε τρόπον τινὰ τὰ εἰς ὑμᾶς ὑποβαλλόμενα εἶναι βεβαίως ἀρκετὰ πανηγυρικαὶ, καὶ ἀρκετὰς ἐγγυήσεις παρέχουσι διὰ τὴν δίκην ἐνὸς ἀνθρώπου, ὄποιον καὶ ἀν ὑπῆρξε τὸ ἀξιωμά του, δοτις καὶ ἀν ἔναις ὁ βαθμός του.

»'Η βουλὴ εἶναι λοιπὸν ἀρκούντως συγκεκριτημένη διὰ νὰ δικάσῃ τὸ ἐγκλημα-

τῆς ἐσχάτης προδοσίας διὰ τὸ ὄποιον ὁ στρατάρχης Νέῳ κατηγορεῖται πρὸ τόσου χρόνου.

» Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θέλῃ κανεὶς τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ὑπάρχει παρὰ τῇ βουλῇ τῶν πατρικίων δικαστικός τις λειτουργὸς ἐκπληρῶν δικαστικὰ καθήκοντα. Τὸ σύνταγμα δὲν καθίδρυσε τοιοῦτο μήτε ἡθέλησε νὰ καθιδρύσῃ, καὶ ίσως δὲν ἔπρεπε νὰ πράξῃ τοῦτο. Διὰ τινα ἐγκλήματα ἐσχάτης προδοσίας, ὁ κατηγορος θὰ ἔξτρετο τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων, δι' ἄλλων πάλιν αὐτὴ ἡ ἴδια κυβέρνησις θὰ λαμβάνῃ τὰ καθήκοντα ταῦτα. Οἱ ὑπουργοὶ εἶναι τὰ νόμιμα ὕργανα τῆς κατηγορίας καὶ νομίζομεν ὅτι ἐκπληροῦμεν πολὺ μᾶλλον καθῆκον παρ' ὅτι ἐξασκοῦμεν δικαίωμα ἀναλαμβάνοντες ἐνώπιον ὑμῶν τὰ ἔργα τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς. » Οχι μόνον ἐν δινόματι τοῦ βασιλέως, κύριοι, ἀλλὰ καὶ ἐν δινόματι τῆς Γαλλίας ἐκπληροῦμεν τὸ καθῆκον τοῦτο, τῆς Γαλλίας ἥτις πρὸ πολλοῦ ἀγανακτεῖ καὶ τώρα μένει Ἐκθαμβός. Καὶ μάλιστα ἐν δινόματι αὐτῆς τῆς Εὐρώπης ἐργάμεθα νὰ σᾶς ἐξορκίσωμεν καὶ νὰ σᾶς προσκαλέσωμεν ἐνταῦτῷ νὰ δικάσετε τὸν στρατάρχην Νέῳ.

» Εἶναι περιττὸν, κύριοι, ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν μέθοδον τῶν εἰσαγγελέων οἵτινες κατηγοροῦσι συναθροίζοντες ὅλας τὰς ἐπιβαρυντικὰς ἀποδείξεις δοκι παρουσιάζονται κατὰ τοῦ κατηγορούμενον αὖται θέλουσι προκύψει ἀψύνως ἐκ τῆς διαδικασίας ἥτις θέλει ὑποβληθῆ εἰς ὑμᾶς. » Η διαδικασία αὕτη θέλεται ἀκερία καὶ τοι ἀπαγγελθείστης τῆς ἀναρμοδιότητος καὶ μάλιστα ἔνεκεν αὐτῆς ταύτης. » Η ἀνάγνωσις τῶν ἐγγράφων τὰ δύοτε καταθέτομεν εἰς τὸ γραφεῖον σας θέλει σᾶς καταστῆσε γνωστὰς τὰς ἐπιβαρυνούσας τὸν κατηγορούμενον ἀποδείξεις. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ δρίσωμεν τὰ διάφορα ἐγκλήματα διὰ τὰ δύοτε κατηγορεῖται ὁ στρατάρχης Νέῳ, ταῦτα συγχέονται ὅλα ἐντὸς τῶν λέξεων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ Σύνταγμά μας τὸ ὄποιον μετὰ τὸν κλονισμὸν τῆς κοινωνίας ἐν Γαλλίᾳ κατέστη ἡ ἀσφαλεστέρα αὐτῆς βίσις.

» Κατηγοροῦμεν ἐνώπιόν σας τὸν στρατάρχην Νέῳ ἐπὶ ἐσχάτη προδοσίᾳ καὶ ἐπὶ προσβολῇ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους.

» Τολμῶμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ βουλὴ τῶν πατρικίων διείλει εἰς τὸν κόσμον πανηγυρικὴν ἐκδίκησιν αὔτη πρέπει νὰ ἦναι ταχεῖ καθότι πρέπει νὰ κατασιγάσωμεν τὴν πανταχόθεν ἐξεγειρομένην ἀγανάκτησιν. Δὲν θέλετε ἀνεχθῆ ὥστε ἡ παράτασις τῆς ἀτιμωρησίας νὰ παραγάγῃ νέας συμφοράς, μεγαλειτέρας ίσως ἐκείνων τὰς ὅποιας προσπαθοῦμεν νὰ διαφύγωμεν. Οἱ ὑπουργοὶ τοῦ βασιλέως εἶναι ἡναγκασμένοι νὰ σᾶς εἴπωσιν ὅτι ἡ ἀπόφασις αὔτη τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου καθίσταται θρίαμβος διὰ τοὺς ἀναρχικούς. Εἶναι ἐπάναγκες νὰ ἔχῃ ἡ χρᾶ των βραχεῖν διάρκειαν διὰ νὰ μὴ κατασταθῇ εἰς αὐτοὺς ὀλεθρία. Σᾶς ἐξορκίζομεν λοιπὸν, καὶ ἐν δινόματι τοῦ βασιλέως σᾶς προσκαλοῦμεν νὰ προσθῆτε ἀμέσως εἰς τὴν δίκην τοῦ στρατάρχου Νέῳ τηροῦντες ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τῶν νόμων, ἐκτὸς τῶν τροποποιήσεων αἵτινες δρίζονται ὑπὸ τοῦ διατάγματος τῆς Λ. Μεγαλειότητος τὸ δόποιον θέλει ἀναγνωσθῆ τώρα εἰς ὑμᾶς.

» Κατὰ τὸ διάταγμα τοῦτο τὰ δικαστικὰ ὑμῶν καθήκοντα ἀργίζουσιν ἀπ' αὐτῆς ττιγμῆς. » Οφείλετε εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς, κύριοι, νὰ μὴ ἀπαγγείλετε κανένα λόγον δυνάμενον νὰ καταστήσῃ γνωστὴν τὴν γνώμην σας ὑπὲρ ἡ κατὰ τοῦ κατηγορούμενου. Οὗτος θέλει προσέλθει ἐνώπιόν σας κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τὰς ὅποιας ἡ βουλὴ θέλει δρίσει. »

Περιττὸν σγεδὸν εἶναι νὰ καταδείξωμεν ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ πλείστας λέξεις ἐμφανιούσας ἐκ μέρους τοῦ κατηγόρου ἀνυπομονησίαν μετ' ὅργης καὶ τρόμου. » Οχι πρᾶξιν δικαιοσύνης, ἀλλὰ πρᾶξιν ἐκδικήσεως καὶ προσωπικῆς ἐξασφαλίσεως ἀπαιτούσιν ἐπιμόνως ἀπὸ τὴν βουλὴν τῶν πατρικίων. Καὶ ὅχι μόνον ἐν δινόματι τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἐν δινόματι τῆς Γαλλίας, ἐν δινόματι τῆς Εὐρώπης ζητοῦσι τὸν θάνατον τοῦ ἐπιόρκου. » Εν δινόματι τῆς Εὐρώπης! καὶ ἡ Εὐρώπη εἶναι παροῦσα, στρατοπευδευμένη ἐντὸς τῶν ὁδῶν, παρακαθημένη εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ

μονάρχου; Ναι ὁ ὅμιλῶν οὗτος εἶναι ἄνθρωπος ἔντιμος, εἰλικρινῆς, διεκνοίας ἐξόργου καὶ καρδίας ἀληθῶς φιλοπάτριδος· εἶναι ὁ ὑπουργὸς ὅστις Οὐρανήσῃ διὰ τὴν ταπείνωσιν τῆς Γαλλίας, ὅστις Οὐρανήσῃ μετὰ φρίκης τὴν συνθήκην τὴν καθιερώσασκαν τὴν ἡτταν τῶν Γάλλων.

Τοῦτο ἀρκεῖ διὰ νὰ ἐννοήσῃ ἕκκαστος ποῖκιλη ἐτάρχεσσον τὰς καρδίας, ποίκιλη βραχεῖαν πεποίθησιν εἶχον οἱ θιασῶται τῆς μοναρχίας περὶ ὑποκρύφου τινὸς συνωμοσίας, δλως στρατιωτικῆς καὶ ἔντες πρὸς τὰ ἀληθῆ αἰσθήματα καὶ πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Η μεγάλη πατριωτικὴ καὶ ἐπαναστατικὴ κίνησις τοῦ 1815 δὲν εἶχε διδάξει εἰς αὐτοὺς τίποτε, καὶ οὕτως ὠρύσσετο καθ' ἐκάστην πλειότερον τὸ βάραθρον τὸ ὅποιον ἔμελλεν ἐντῆς ὀλίγου νὰ χωρίσῃ τὴν ἀληθῆ Γαλλίαν ἀπὸ τῆς παλινορθώσου δυναστείας.

Ο λόγος ὁ καθ' ἥμας τόσον ἀλλόχοτος τοῦ δουκὸς Ρισελίε ἦκουόμην μὲ μεγάλην προσοχὴν παρὰ πάντων, ἐμφαίνουσαν σεβασμὸν καὶ ἀφοσίωσιν. Η βουλὴ ἀφοῦ ἤκουσε τὴν ἀνάγγειλιν τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἀποφάσεως καὶ τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος, ἐδίλλωσεν ἐπὶ τῇ προτάσσει ἐνὸς τῶν μελῶν της ὅτι ἀπεδέχετο μετὰ σεβασμοῦ τὴν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως γενομένην πρὸς αὐτὴν ἀνακοίνωσιν, ὅτι ἀνεγνώριζε τὴν ἀρμοδιότητα δι' ἣς τὴν περιέντελλε τὸ ἀρθρὸν 33 τοῦ συντάγματος καὶ ὅτι ἵτο πρόθυμος νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ καθήκοντά της. Ανέβαλε δὲ τὰς συνεδριάσεις της μέχρι τῆς 13 νοεμβρίου διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐγγράφων τῆς διαδικασίας. Διὰ τοῦ λικτάγματος τῆς 11, δλοι οἱ ὑπουργοὶ εἶχον διορισθῆ ἐπίτροποι τοῦ βασιλέως διὰ τὴν δίκην. Οὗτοι δὲ ἦσαν δούλοι τοῦ Ρισελίε, ὁ μαρκέσιος τοῦ Βάρβη Μαρβίζ, ὁ κόμης τοῦ Βουσάζ, ὁ δούλος τοῦ Φέλτρ (Κλάρκ), ὁ κόμης τοῦ Βολβάνκ, ὁ κόμης τοῦ Κορβέττου, καὶ ὁ κέρκης Δεκάζ. Ο παρὰ τῷ ἐφετείῳ τῶν Παρισίων γενικὸς ἐπίτροπος ἐπιφορτισθεὶς νὰ διοστηρίζῃ τὴν κατηγορίαν ἵτο αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Βελλάρ ὅστις εἶχεν ἀποποιηθῆ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ στρατάρχου Νέου.

Τὴν 13 ἀνεκοινώθη εἰς τὴν βουλὴν νέον

διάταγμα ὃ πό χρονολογίαν τῆς 12 κανονίζον δριστικῶς τὰς δικτυπώσεις τῆς διαδικασίας καὶ τῆς ἀποφάσεως. Επειτα τὸ Κ. Βελλάρ ἀνέγνωσε πρῶτόν τι κατηγορητήριον καὶ ὁ σφραγιδοφόλαξ καὶ πρόεδρος τῆς βουλῆς Κ. Δαμβρέ διώρισεν ἐν τῶν πατρικίων, τὸν Κ. βαρώνον Σεγιέρον νὰ προσθῇ ἀνυπερθέτως εἴτε εἰς τὴν ἀκρόασιν τῶν μαχητών εἴτε εἰς νέαν ἐξέτασιν τοῦ κατηγορουμένου. Ο Κ. Σεγιέρος ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολὴν ταύτην μὲ τὴν ταχύτητα τὴν ὅποιαν εἶχεν ἐπικαλεσθῆ ὁ δούλος τοῦ Ρισελίε. Κατὰ συνέπειαν τῆς ἐκθέσεώς του κατατεθείσης μὲ ἀνήκουστον σπουδὴν, ἡ βουλὴ προσδιώρισε τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως διὰ τὴν 21 νοεμβρίου. Η ἀνάκρισις εἶχε διεκρέσει τρεῖς μόνον ἡμέρας. Λί μαρτυρίαι καὶ αἱ ἐξετάσεις τῆς κατεσπευσμένης ταύτης ἀνακρίσεως φανερόνεσσι τὰ αὐτὰ σφάλματα τὰ δηοῖς γνωρίζομεν ήδη ἐκ τῆς ἐνώπιον τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου ἀνακρίτεως καὶ τὰ δηοῖς θέλομεν μάθει ἐκ τῆς δημοσίας συνεδριάσεως τῆς βουλῆς ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ στρατάρχης πρὶν ἀπαντήσῃ εἰς τὸν βαρώνον Σεγιέρον παρεκάλεσε πρῶτον αὐτὸν νὰ συμβιώσῃ τὴν ἑταῖρον προκαταρκτικὴν σημείωσιν. «Καταθέτω εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως τὸν φόρον τῆς εὐλαβεῖος καὶ ζωηρᾶς εὐγνωμοσύνης μου διότι ἡ Μεγαλειότης του ἡὐδόκησε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστασίν μου, νὰ μὲ παραπέμψῃ ἐνώπιον τῶν φυσικῶν μου δικαστῶν καὶ νὰ διατάξῃ ὅστε αἱ συνταγματικὲς δικτυπώσεις νὰ τηρηθῶσιν ἐν τῇ δίκῃ μου. Η νέα αὕτη πρᾶξις τῆς πατρικῆς αὐτοῦ δικαιούνης μὲ κάμνει νὰ ολίσθω μὲ περισσότερον ὅτι ἡ δικγωγή μου κατὰ τὴν 14 τοῦ παρελθόντος μαρτίου ἡδυνήθη νὰ διεγείρῃ ὑπόψιας ὅτι ἐσκόπευχ νὰ προδώσω τὸν βασιλέα. Τὸ ἐπαναλημβάνω ἐν ὅλῃ τῇ δικήντει τῆς ψυχῆς μου πρὸς ὑμᾶς, κύριε βαρώνε, πρὸς τὴν Γαλλίαν, πρὸς τὴν Εὐρώπην, πρὸς τὸν Θεὸν ὅστις μὲ ἀκούει, ὅτι ποτὲ, πράττων τὸ ὀλέθριον σφάλμα διὰ τὸ δηοῖον τοσοῦτον ἐπιμωρήθην, δὲν εἶχον ἄλλο τι κατὰ νοῦν εἴμήν νὰ λυτρώσω τὴν δυστυχῆ πατρίδα μου ἀπὸ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ ἀπὸ ἔλα τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντα δε-

νά. Ἐπροτίμησα τὴν πατρίδα παντὸς ἀλλού πράγματος. Ἀν τοῦτο ἦναι σῆμερον ἔγκλημα, εὐαρεστοῦμαι νὰ πιστεύω ὅτι ὁ βασιλεὺς ὅστις ἀγαπᾷ ἔγκερδίως τὸν λαόν του θὰ λησμονήσῃ τὴν ὀλεθρίαν μου ταῦτην ἀποπλάνησιν καὶ ὅτι ἀνκαταδικασθῶ, ὁ νόμος θέλει τιμωρήσει ἀποπλανηθέντα ὑπήκοον ἀλλ' ὅχι προδότην.

Ἐκατὸν πεντάκοντα ἐννέα πατρίκιοι μετὰ τοῦ προέδρου εἶχον ὑπογράψει τὸ Οσπισμα τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως, ἀφοῦ ἔλαβον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως τὸ κατηγορητήριον καὶ μίαν αἴτησιν τείνουσαν εἰς τὸ νὰ διαταχθῇ ἡ φύλακισις τοῦ κατηγορουμένου.

Τὴν 21 νοεμβρίου, κατὰ τὴν 14 πρωΐνην ὥραν, ἤρχισεν ἡ συνεδρίασις ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον εἶχε καταλάβει ἐκ τῶν προτέρων τὰς προνομιούχους θέσεις. Ὁ πρόγκηψ Μέττερνιχ, ὁ βασιλόπατος τῆς Βιρτεμβέργης, ὁ κόμης Γκόλτες, πρέσβυς τῆς Ηρωσίας, ὁ κόμης Γκριζάιν, Σρατηγὸς Ρώσος, πλεῖσται κυρίαι τῆς αὐλῆς, πολλοὶ βουλευταὶ μὲ τὰς στολὰς των διεκρίνοντο ἐν τῷ περιβόλῳ. Ὁ στρατάρχης Οὐδιγά, ἀνώτατος ἀρχηγὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἐπετήρει εἰς τὴν εὐταξίαν.

Ἡ αἴθουσα εἶχε διευθετηθῆναι εἰς τρόπον ὃστε νὰ παριστῇ τὴν θέσαν τοῦ σοβαροτάτου τῶν δικαστηρίων. Ἀπέναντι τοῦ προέδρου ἐπιγραφή τις ἐξετυλίσσετο ἐπὶ τοῦ τοίχου ἀπαρτιζομένη ἐκ τῶν τριῶν τούτων λέξεων: Σύνεσις, Ἀροχή, Μετριοπάθεια, Λέξεις ἀπατηλαὶ ἐγγραφεῖσαι ἐν καλῇ πίστει αἱ κυβερνήσεις ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ἀνθρωπὸς ἀντιποιοῦνται πρὸ πάντων τὰ προτερήματα τῶν ὅποιων μᾶλλον στεροῦνται.

Κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν καὶ ἡμίσειαν, οἱ ὑπουργοὶ κάθηνται εἰς τὸ ἄδωλιόν των. Ὁ Κ. Βελλάρ καταλαμβάνει τὴν εἰσαγγελικὴν ἔδραν, ὁ Κ. Κοσù, ἀρχειοφύλακας, ἐκπληρῶν καθήκοντα γραμματέως, κάθηται πρὸς ἀριστερὰν τοῦ εἰσαγγελέως καὶ κάτωθεν τοῦ προέδρου, οἱ πατρίκιοι καταλαμβάνουσι τὰς θέσεις των καὶ εἰσάγεται ὁ κατηγορούμενος.

Εἰσέρχεται φρουρούμενος ὑπὸ τεσσάρων ἐπιλέκτων τῆς νέας βασιλικῆς φρουρᾶς καὶ

κάθηται εἰς ἔδραν τινὰ τεθεῖσαν ἀπέναντι τῶν πατρίκιων. Ὁ Κ. Βερβῆς ὁ πατὴρ παρακάθηται εἰς αὐτὸν συμβοηθούμενος ὑπὸ νέου τινὸς δικηγόρου, τοῦ Κ. Δουβίνου τοῦ πρωτοτόκου, ὃστις ὑπήρξε βραδύτερον εἰς τῶν διατηριστέρων ἀνδρῶν τοῦ νεωτέρου δικηγορικοῦ συλλόγου, ὅτο δὲ καὶ τότε γνωστὸς ἦδη ἐξ αἰτίας προσφάτου τινὸς συγγραφῆς του ἥτις εἶχε θεωρηθῆ ὡς ἔνδειξις εὐτολμίας καὶ ἐπεγράφετο: Ἡ ἐλευθεραὶ ὑπεράσπισις τῶν κατηγορουμένων. Ὁ Κ. Βερβῆς ὁ μίδις φορῶν τὸν δικανικὸν ἐπενδύτην κάθηται πλησίον τοῦ πατρός του, ἀλλὰ δὲν θέλει συμμετάσχει τῆς ὑπεράσπισις. Ὁ στρατάρχης εἶναι ἐνδεδυμένος ὅπως καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνώπιον τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου ἐμφανίσεις του. Χαραρτίζει μετὰ σεβασμοῦ τὴν βουλὴν.

Ο γραμματεὺς προβίνει εἰς τὴν δομαστικὴν κλῆσιν ἐκατὸν ἕξήκοντα πατρίκιοι ἀποκρίνονται εἰς τὴν ἐκφώνησιν τῶν διομάτων του.

Προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου ὁ κατηγορούμενος ἀπαριθμεῖ μὲ φωνὴν ἀτάραχον καὶ εὐσταθῆ τὰ ὄντα καὶ τὸ ἐπώνυμόν του, τὴν ἡλικίαν του, τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του καὶ τὸν τῆς διαμονῆς του, τὰς ἴδιότητας αὐτοῦ καὶ τοὺς τίτλους του. Οἱ τίτλοι τῶν παρασήμων του εἶναι: Ἱππότης τοῦ Ἀγίου Λουδοβίκου, μέγας ταξιάρχης τοῦ Αεγείνος τῆς Τιρκῆς, ἀξιωματικὸς τοῦ Σιδηροῦ Στέμματος, μεγαλόσταυρος τοῦ Χριστοῦ.

Ο γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὰ ἔγγραφα καὶ τελευταῖον τὸ κατηγορητήριον. Ἰδοὺ τὸ περιεχόμενον τοῦ σπουδαιοτάτου ἐγγράφου.

«Οἱ ἐπίτροποι τοῦ βασιλέως, ἐπιφορτισμέντες διὰ διαταγμάτων τῆς Λύτου Μεγαλειότητος, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11 καὶ 12 τοῦ τρέχοντος, νὰ ὑποστηρίξωσιν ἐνώπιον τῆς βουλῆς τῶν πατρίκιων τὴν κατηγορίαν ἐπὶ ἐσχάτη προδοσίᾳ καὶ ἔγκληματι κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους, τὴν ἀπευθυνθεῖσαν κατὰ τοῦ στρατάρχου Νέου ὡς καὶ τὴν συζήτησιν αὐτῆς,

«Διακηρύττουσιν ὅτι ἐκ τῶν ἔγγραφων καὶ τῆς ἀνακρίσεως τῶν εἰς αὐτοὺς κοινοποιηθέντων κατὰ συνέπειαν διαταγῆς ἐκ-

διθείσης τὴν 45 τοῦ τρέχοντος ὑπὸ τοῦ Κ. βαρώνου Σεγιέρου πατρικίου τῆς Γαλλίας, συμβούλου τῆς ἐπικρατείας καὶ πρώτου προέδρου τοῦ ἐν Παρισίοις ἐφετείου, διορισθέντος δὲ ἐπιτρόπου ὑπὸ τοῦ Κ. σφραγιδοφύλακος καὶ προέδρου τῆς βουλῆς τῶν πατρικίων διὰ νὰ διεξαγάγῃ τὴν ῥηθεῖσαν ἀνάκρισιν, ἐκπηγάζουσι τὰ ἔξης περιστατικά.

«Οταν ἔμαθε τὴν κατὰ τὴν πρώτην τοῦ παρελθόντος μαρτίου ἀπόβασιν τοῦ Βοναπάρτου εἰς Κάννας ἐπὶ νεφαλῆς στίφους ληστῶν παντὸς ἔθνους, ὁ στρατάρχης Σούλτ, τότε ὑπουργὸς τοῦ πολέμου, διεβίβασε φαίνεται δι' ἐνὸς τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ εἰς τὸν στρατάρχην Νέῳ, εὑρισκόμενον εἰς τὸ ἐν Κουμρῷ κτήμα του πλησίον τοῦ Σατωδούν, τὴν διεταγὴν τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐν Βεζανσὼν θέσιν του ἐπου ἤθελεν εὑρει δύνηταις.

»Ο στρατάρχης Νέος ἦλθεν εἰς Παρισίους τὴν 6 ή τὴν 7 (διότι ἡ ἡμέρα δὲν ἐβεβαιώθη, ἄλλως δὲ ἡ περίστασις αὐτῇ ἔχει μικρὰν σημασίαν) ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ κατέβοθεν εἰς τὴν θέσιν του.

»Πρὸς αἰτιολογίαν τούτου εἶπεν ὅτι δὲν εἶγε τὰς στολάς του.

»Τοῦτο εἶναι παραδεκτόν.

»Ο, τι δύως φαίνεται διλιγότερον παραδεκτὸν εἶναι ὅτι, κατὰ τὸ λέγειν του, ὁ στρατάρχης ἤγνωε ἀκέμη, ὅταν ἔφθασεν εἰς Παρισίους, καὶ τὸ συμβάν τῆς ἀποβάσεως τοῦ Βοναπάρτου εἰς Κάννας καὶ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς εἰς αὐτὸν διδομένης διαταγῆς νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐν Βεζανσὼν ἀρχηγεῖόν του. Εἶναι πολὺ ἀπίθανον ὅστε δύπλαστὴς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτῶν ν' ἀπέκρυψε τόσον ἀλλοκότως εἰς τὸν στρατάρχην, εἰς τὸν δόποιον ἔφερε τὴν διαταγὴν ν' ἀναγωρήσῃ αἰφνίδιως, τὴν εἰδησιν ταύτην καταστῆσαν ἀντικείμενον τῆς γενικῆς προσοχῆς καὶ διλογίας τῶν συνδιαλέκτων· τῆς τοιαύτης ἀποκρύψεως δὲν δύναται τις μήτε κάνει νὰ ὑποπτεύσῃ τὸ αἴτιον, ἐπίσης δὲ ἀνεξήγητον φαίνεται καὶ τὸ ὅτι ὁ στρατάρχης δὲν ἔλαβε περιέργειαν νὰ μάθῃ τὰ αἴτια διὰ τὰ δόποια διετάττετο ν' ἀναγωρήσῃ αἰφνίδιως διὰ τὸ ἀρχηγεῖόν του καὶ δὲν ἔκαμεν ἔρωτήσεις εἰς τὸν ὑπα-

σπιστὴν δοτικό τότε δὲν θὰ ἥδυνατο ν' ἀπορύγη τὸ ν' ἀποκριθῆ.

»Ο στρατάρχης δύως θέλει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν, καὶ ισχυρίζεται ὅτι δὲν ἔμαθε τὴν μεγάλην ταύτην εἰδησιν εἰμὴ ἐν Παρισίοις κατὰ τύχην παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου του Βαταρδῆ.

»Ο στρατάρχης ἐπίστευσεν ὅτι προσποιούμενος ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀγνοιαν τῆς ἀποβίβασεως τοῦ Βοναπάρτου ἤθελε καταστῆσαι πιθανωτέραν τὴν μὴ συμμετοχὴν του εἰς τὰ προπαρχοκευαστικὰ τῆς ἀποβάσεως ταύτης μέτρα, ἐνῷ πραγματικῶς εἶναι ἀπίθανον νὰ ἐστάθη τόσον ἀδιάφορος ως πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνωμοσίας; Περὶ τούτου δὲν γνωρίζομεν τίποτε, πλὴν εἴναι βέβαιον ὅτι ἡ τοιαύτη ἀγνοια εἴναι παράδοξος, καὶ δύναται μᾶλλον νὰ ἐπαυξήσῃ παρὰ νὰ διατεθεῖ τὰς ὑποψίας περὶ τῆς πιθανῆς συμμετοχῆς τοῦ στρατάρχου εἰς τὰς μηχανορρήσφιας τῶν δροίων ἡ ἀπόβασις, ἐκείνη ὑπῆρξε τὸ δλέθριον ἀποτέλεσμα . . .

»Τὴν 8 ή τὴν 9 ὁ στρατάρχης ἀνεχώρησεν ἐκ Παρισίων, δὲν ἥδυνήθη δύως νὰ δρίσῃ ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν.

»Εὗρεν εἰς Βεζανσὼν τὰς δύνηταις τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ πολέμου αἵτινες ἐν συνέψει τὸν παρήγγελλον νὰ συναθροίσῃ ὅσον τὸ δυνατόν πλειοτέρας δυνάμεις διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ βοηθήσῃ ἀποτελεσματικῶς τὰς στρατιωτικὰς ἐργασίας τῆς Α. Υ. τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως καὶ νὰ ἐνεργήσῃ μὲτρόπον ὥστε νὰ διαταράξῃ καὶ νὰ καταστρέψῃ τὸν ἔχθρον.

»Παρετηρήσαμεν ὅτι κατὰ τὰς ἀντιφατικὰς ἐκθέσεις μαρτύρων τινῶν ἐκ τῶν δροίων οἱ μὲν ἀναφέρουσι λόγους τοῦ στρατηγοῦ οἵτινες μᾶς κάμνουν νὰ δύπλεσιν ὅτι πρὸ πολλοῦ εἴξευρε τὸ ἐμελέτης ὁ ἔχθρος τῆς Γαλλίας, καὶ ἐκ τῶν δροίων ἄλλοι βεβαιοῦσιν ὅτι δὲν παρετήρησαν εἰς τὰς πράξεις του καὶ εἰς τοὺς λόγους του εἰμὴ εἰλικρίνειαν ἐπιτρέπεται τούλαχιστον νὰ ἔγη τις πολλὰς ἀμφιβολίας ως πρὸς τοῦτο.

»Ἐκείνο δύως ως πρὸς τὸ δόποιον ὅλαις αἱ γνῶμαι συμφωνοῦσιν εἴναι ἡ ἐκτίμησις τῆς διαγωγῆς τοῦ στρατάρχου

εἰς τὸ Λδν· Λὲ-Σωλνὶς τὴν 14 μαρτίου.

» Ο στρατάρχης εἶχε διευθύνει πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν ὅλα; τὰς δυνάμεις ὅσας ἔσαν διεσκορπισμένας εἰς τὴν περιφέρειάν του.

» Αξιωματικοί τινες, ἀγγίνοες παρατηρηταί, ἐπιτόπιοι δικαστικοί ὑπάλληλοι οἵτινες εἶγον συλλόγεις εὐλόγους ἀνησυχίας περὶ τῶν διαθέσεων πολλῶν στρατιωτικῶν παντὸς βαθμοῦ καὶ περὶ δολίων εἰσηγήσεων γενομένων εἰς τοὺς στρατιώτας εἴχον ὑποδεῖξει εἰς τὸν στρατάρχην ὡς μέσον πιθανῶς κατάλληλον πρὸς ἔξουδετέρωσιν τῶν κακῶν των τάσεων τὴν ἀνάμιξιν τὴν ὅποι· αν τὸ δύνατον νὰ κάμῃ ἀγαθῶν καὶ πιστῶν ὑπηρετῶν τοῦ βασιλέως λαμβανομένων κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῆς ἐθνοφυλακῆς, μετὰ τοῦ στρατεύματος τὸ ὅποιον οὗτοι θὰ ἐκράτουν ἐντὸς τῶν δρίων τοῦ καθίκοντος διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῶν συμβουλῶν των. Ο στρατάρχης ἀμέσως ἀπέρριψε τὰς πράσεις ταύτας καὶ μάλιστα μετὰ τινος περιφρονήσεως λέγων ὅτι δὲν ἥθελε μήτε θρηνολόγους μήτε θρηνολογητρίας· καὶ μολονότι ἐνέδωκεν δλίγον ἀκολούθως ὡς πρὸς τοῦτο, ἐνήργησεν δημος μετὰ τοσαύτης βραδύτητος καὶ ἀπροθυμίας, ὥστε τὸ μέτρον τοῦτο δεν ἦδυνθη δυστυχῶς νὰ πρηγματιποιηθῇ μήτε νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κακὸν τὸ ὅποιον ὁ στρατάρχης ἐφαίνετο ὅτι προέβλεπε χωρὶς ν ἀνησυχῆ πολλό.

» Τοιαύτη τύφλωσις ἢ ἡ ὑπόκρυφος αὐτὴ κακοθουλίας τοῦ στρατάρχου ἔπειν ἐντὸς δλίγου τὰς σοβαρὰς συνεπείας ὅσας, διαφορετικὰς προθέσεις ἔχων, ὁ στρατάρχης ἔπειρε νὰ φοβηται.

» Καὶ ἀν παραδεγμῶμεν τὴν εὐνοϊκὴν αὐτῶν γνώμην, ἡ εὐστάθεια τοῦ στρατάρχου δὲν ὑπῆρξε μεγάλη. Εἶχεν ἀναγωρήσει ἐκ Παρθενίων τὴν 8 ἡ τὴν 9· τὴν 9 εἶχεν δημόσει εἰς τὸν βασιλέα πίστιν ἀδιάσειστον καὶ ἀφοσίωτιν τοιαύτην ὥστε τῷ ὑπερσχέθη νὰ φέρῃ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὴν ἴδιαν ἔχυτοῦ ἔκφρασιν ἐντὸς κλωθοῦ τὸν ἀρχικῶν του συστρατιώτην. Άπο τότε, τέσσαρες ἢ πέντε μόνον ἡμέραι εἶχον παρέλθει· τέσσαρες ἢ πέντε ἡμέραις ἀρκοῦσε νὰ σθέσωσι τὸν μέγαν ἐκείνον ἐνθουσιασμόν; Τέσσαρες ἢ πέντε ἡμέραις κατὰ τὰς

ὅποιας ὁ στρατάρχης δὲν εἶχεν ἀκόμη μήτε ἀπαντήσει ἐμπόδια μήτε ἰδεῖ τὸν ἐχθρόν, δὲν ἔπειρε ν ἀποτελειώσωσιν ὡς φάίνεται τὴν λήθην τοῦ ὄρκου του.

» Εἶναι θλιβερὸν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην εἰλικρίνειαν ν ἀναγκάζεται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἄλλως συνέβησαν τὰ πράγματα.

» Πέντε μόνον ἡμέρας μετὰ τοιαύτας ὑποσχέσεις γενομένας εἰς τὸν κύριόν του ὅστις εἶχεν ἐπιδαψίεις εἰς αὐτὸν τὴν ἀγάπην του καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην, καὶ τὸν ὅποιον εἶχεν ἀπατήσει διὰ τῆς ὑπερβολεᾶς ἵσως ἐκφράσεως ἐνὸς αἰσθήματος τοῦ ὅποιού ὁ μονάρχης δὲν τῷ ἔζητε τὴν πκρὸς αὐτοῦ ἐπιδεικτικῆς προταθεῖσκην ἀπόδειξιν, ὁ στρατάρχης Νέῳ ἐπρόδωσε τὴν προλαβούσαν πίστιν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸν βασιλέα του, καὶ τὴν πατρίδα του, καὶ τὴν Εὐρώπην διὰ τῆς ἐγκληματικωτέρας λειποταξίας ἥτις ἥνοιξε βάραθρον δεινὸν ἐντὸς τοῦ ὅποιού ἐβιβίσθη ἡ Γαλλία τῆς ὅποιας ὁ στρατάρχης τὸ καθ' ἔχυτὸν ἐκινδύνευε ν ἀποτελειώσῃ τὸν δλεθρον, ἐνῷ συγγρόνως γωρίς καιριμίχην ἀμφιβολίαν ἀπετελείωνε τὸν δλεθρον τῆς ἴδιας ἔχυτοῦ δρέπης. Ας προσθέσωμεν ἀκόμη ὅτι ἐπρόδωσε τὸν ἴδιον του στρατὸν ἐντὸς τοῦ ὅποιον οἱ πλεῖστοι στρατιώταις ἀνθίσταντο ἀκόμη εἰς τοὺς βαδιούργους καὶ τοὺς κακεντρεγεῖς ἀν ὑπῆρχον τοιοῦτοι ζητοῦντες νὰ τὸν διεγέρωσι, τὸν ἴδιον του στρατὸν τὸν ὅποιον εἶναι πιθανώτατον ὅτι θὰ ἐβλέπομεν ἐμμένοντα εἰς τὴν τιμίαν δικγωγήν του ἀν εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ ἴδῃ ταύτην ἐπικυρουμένην διὰ τοῦ παραδείγματος ἐνὸς ἀρχηγοῦ τοῦ ὅποιον τὸ δημορκαὶ τὰ στρατιωτικὰ κατορθώματα ἐνέπνεον ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς στρατιώτας, τὸν ἴδιον του στρατὸν τὸν ὅποιον κατηγόρησε τρόπον τινὰ διὰ τῶν ἐφεζῆς ἀναφερομένων προκρήτεων νὰ παρακιτήσῃ τὴν δδὸν τοῦ καθήκοντος διὰ ν ἀκολουθήσῃ τὸν ἀρχηγόν του εἰς τὴν τῆς ἐπιορκίας ὅπου οὗτος τὸν συμπαρέσυρε κατόπιν ἔχυτο.

» Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ στρατάρχης Νέῳ δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὸν ἐχθρόν ἡπατήθημεν.

» Τὸν εἶχεν ἰδεῖ πέραν τοῦ πρέποντος ναὶ μὲν δὲν τὸν εἶχεν ἰδεῖ δπως ἀρμόζει εἰς τοὺς ἀγδρεῖους, ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ

καὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς τιμῆς, διὰ νὰ τὸν πολεμήσῃ ἢ νὰ τὸν καταστρέψῃ ἀλλὰ τὸν εἶδεν ὅπως συνειθίζουν οἱ προδόται, ἐντὸς τῆς οἰκίας του καὶ ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς διὰ νὰ συνάψῃ μετ' αὐτοῦ ἐπονεῖδιστον συμμαχίαν καὶ νὰ τῷ παραδώσῃ τὸν βασιλέα του, τὴν πατρίδα του καὶ τὴν τιμὴν του αὐτὴν.

» Ἀπεσταλμένος τις τοῦ τεχνουργοῦ ἐκείνου τῶν δεινῶν τῆς Εὐρώπης ἐπιτηδειοτέρου ἔτος εἰς τὸ ἔξυφαίνειν δόλους καὶ ῥιζισμούργίας παρὰ τὸ κερδίζειν νίκας, εἶχεν εἰσγωρήσει μέχρι τοῦ στρατάρχου κατὰ τὴν νύκτα τῆς 13 πρὸς τὴν 14 τοῦ παρελθόντος μαρτίου. Τῷ ἔφερεν οὗτος ἐπιστολὴν τοῦ Βερτράν γεγραμμένην ἐν ὄνδριτι τοῦ κυρίου του, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Βοναπάρτης ὠνόμαζε τὸν στρατάρχην ἀνδρεῖον μεταξὺ τῶν ἀνδρείων καὶ τῷ ἐξήτει νὰ ἐπικνέλθῃ πρὸς αὐτόν.

» Ἐν ἦναι ἀληθὲς ὅτι ὁ στρατάρχης ἔως τότε δὲν εἶχεν εἰσέλθει εἰς καμμίκην συνωμοσίαν, ἢ ἐπιστολὴ αὕτη τούλαχιστον ἥρκεσε νὰ τὸν πείσῃ νὰ προδώσῃ τοὺς ὄρκους του. Ἡ ματαιοφροσύνη του ἐκολακεύθη, ἢ φιλοδοξία του ἀσυπνίσθη, τὸ κακούργημα ἐγένετο παρ' αὐτοῦ ἀσπαστὸν καὶ δὲν ἀνέβαλε τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐπέκεινα τῆς ἐπιουσίης . . . »

Ἐνταῦθα τὸ κατηγορητήριον ἀναφέρει τὴν προκήρυξιν τῆς 14 μαρτίου.

« Δύναται τις νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἐντυπώσεως τὴν ὁποίαν ἀναγκαίως παρήγαγον ἐπὶ τοῦ πλήθους τῶν στρατιωτῶν ἡ διαγνώση αὕτη καὶ σὶ τοικῦται διαταγὴν ἀρχῆγοῦ σεβαστοῦ.

» Ἡ συναρπαγὴ προσέτει ἥθελε δυνηθῆ νὰ παραγάγῃ καὶ μόνη της τὰ κακὰ ἀποτελέσματα τὰ δποῖα ἀναρριζόλως εἶχον ἥδη προπαραπευόσσι καὶ δι' ἀλλων μέσων. Καὶ διως τὰ μέσα ταῦτα δὲν εἶχον ἐπιτύχει ἐντελῶς, καὶ τὰ στρατεύματα εὐκόλως θὰ ἐκρατοῦντο ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ καθήκοντος τὸ ὄποιον ἀληθῶς ἡ καρδία τῶν Γάλλων δὲν ἐπλάσθη διὰ νὰ προδίδῃ ὅταν ἡ δολιότης δὲν ζητῇ νὰ τοὺς ἀποπλανήσῃ· τοῦτο εἴναι τόσον ἀληθὲς ὥστε κατὰ τὸ λέγειν μάρτυρός τωνος ἐξετασθέντος ἐν τῇ ἐνώπιον τοῦ πολεμικοῦ συμβου-

λίου διαδικασίᾳ (τοῦ Ἰλάρχου Βωρεγάρενῷ οἱ στρατιῶται οἵτινες πλησιέστερον τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν παρασυρθέντες ἀπὸ τὴν γοντείαν τῆς πειθαρχίας ἐπανελάμβανον τὴν ὑπ' αὐτοῦ προφερθεῖσαν ἀνταρτικὴν κραυγὴν: Ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ! οἱ μακρότερον ἴσταμενοι στρατιῶται, ἀκολουθοῦντες τὴν ἔμπνευσιν τῆς καρδίας των καὶ τῆς γαλλικῆς τιμῆς, καὶ ἀπέχοντες πολὺ τοῦ νὰ ὑπονοήσωσι τὴν ἀποτρόπαιον πρᾶξιν τοῦ στρατάρχου Νέῳ, ἔκραζον: Ζήτω ὁ βασιλεὺς! . . . »

Ἀρκοῦσι ταῦτα διὰ νὰ δώσωσιν ἀκριβῆ ὡδέαν τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ἐγγράφου τούτου. Ὁ στρατάρχης ἔπρεψε τὰ πάντα. Αὐτὸς παρέδωκε τὴν Γαλλίαν εἰς τὸν Βοναπάρτην, αὐτὸς παρέσυρε στρατιῶτας πεστοὺς εἰς συνωμοσίαν πρὸ πολλοῦ μελετωμένην. Ἄν ἐνάδιζε κατὰ τοῦ ἔχθρου, οἱ λησταὶ ἐξέπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐν συνδύσει, ὁ στρατάρχης κατηγορεῖτο ὅτι « διετήρησε μετὰ τοῦ Βοναπάρτου συνεννοήσεις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διευκολύνῃ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὰ στήρη του τὴν εἰς τὴν γαλλικὴν χώραν εἰσβολὴν των...» ὅτι « ηύτομόλησε πρὸς τὸν ἔχθρὸν μὲ μέρος τι τῶν ὑπὸ τὰς διαταγάς του στρατευμάτων . . . » τέλος ὅτι « διέπρεψε προδοσίαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὴν ἐπικράτειαν καὶ ἔλαβε μέρος εἰς συνωμοσίαν τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ καταστρέψῃ καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν κυβερνησιν καὶ τὴν τάξιν τῆς εἰς τὸν χρόνον διαδοχῆς καθὼς καὶ νὰ ἀνάψῃ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ὅπλιζομένων ἢ διερεθίζομένων τῶν πολιτῶν καὶ κατοίκων εἰς τὸ νὰ δηλισθῶσι κατ' ἀλλήλων.

» «Ολα κακουργήματα προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν ἔχθρων 77, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 96 καὶ 102 τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ ὑπὸ τῶν ἔχθρων 1 καὶ 5 τοῦ τίτλου Λ' καὶ ὑπὸ τοῦ ἔχθρου 1 τοῦ τίτλου Γ' τοῦ νόμου τῆς 21 δριγλώδους τοῦ ἔτους πέμπτου.»

Τὸ κατηγορητήριον τοῦτο ἔφερε τὰς ἔξις ὑπογραφάς· Ρισελίε, Βρεζέ-Μαρβιά, Δουβούστζ, Δεφέλτρ, Δεβωνλάν, Δεκορέζο, Δεκάζ, Βελλάρ.

«Οταν ἡ ἀνάγνωσις αὕτη ἐτελεῖσθαι, ὁ

στρατάρχης ήγέρθη καὶ ἔζήτησε παρὰ τῆς βουλῆς νὰ εὐαρεστηθῇ ν' ἀκούση τοὺς δικηγόρους του ὡς πρὸς τὰ προδικαστικὰ μέσα τὰ ὅποια ἔγει νὰ προτείνῃ. Ὁ Κ. Εἰσαγγελεὺς ἔζήτησε νὰ ὑπογρεωθῇ ὁ κατηγορούμενος νὰ ἐκθέσῃ ὅλη ὅμοι τὰ μέσα του ἔνεκα τῆς κατεπειγούσης ἀνάγκης νὰ διοθῇ πέρας εἰς δίκην ἐνδικφέρουσαν τόσον πολὺ τὴν ἡσυχίαν τοῦ κράτους.

Ὁ Κ. Βερβέρης ὁ πατήρ καταθέτει προτάσεις τεινούσας εἰς τὸν ἀναβληθῆναι πᾶσα καταδίωξις μέχρις οὗ διὰ νόμου γενικοῦ καὶ δργανικοῦ ἡ ἐνώπιον τῆς βουλῆς τῶν πατρικίων διαδικασία ὡς πρὸς τὰς ἐγκληματικὰς πράξεις τῆς δικαιοδοσίας της κανονισθῆναι στικῶς. Ὁ Κ. Βερβέρης ὁ πατήρ ἐπιφυλάττεται ἐν περιπτώσει μὴ παραδοχῆς τῶν προτάσεων των νὰ προτείνῃ καὶ ὑποστηρίξῃ ἀλλὰ μέσα προδικαστικά.

Ὁ Κ. Βελλάρης ἐν ὀνόματι τῶν ἐπιτρόπων τοῦ βασιλέως ἐπιμένει νὰ ὑπογρεωθῶσιν οἱ δικηγόροι ἀν δὲν θέλωσι νὰ κρυθῶσιν ἀπαράδεκτοι αἱ προδικαστικαὶ των ἔνστάσεις νὰ ὑποβάλωσιν ὅλας ταύτας ἀλληλοδιαδόχως καὶ χωρὶς αὔταις νὰ παραβλάπτωσιν ἀλλήλας.

Ο δικηγόρος Δουπέρ. Πάν ο,τι εἶναι προδικαστικὸν δφείλει ν' ἀποφασίζεται ἀμέσως δι' ἀποφάσεως ἀν τὸ περὶ δργανικοῦ νόμου πρότασίς μας ἀπεκρούετο πάλιν ἐπρεπε νὰ μᾶς χορηγηθῶσιν αἱ ἀναγκαῖκι προθεσμίαι διὰ νὰ παρουσιάσωμεν μίκην ὑπεράσπισιν διπισθογωροῦντες βῆμα πρὸς βῆμα καὶ ὄχυρούμενοι εἰς τὰς αἰτήσεις μας τὰς ὅποιας μᾶς ἦτο ἀδύνατον μέχρι τοῦδε νὰ διατυπώσωμεν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι κακεῖς δὲν ὑπογρεοῦται εἰς ο,τι εἶναι ἀδύνατον. Ἡθελεν ἐπέλθει ὁ νόμος οὗτος τὸν ὅποιον ἐπιζητοῦμεν ἀν ἀντὶ ν' ἀκολουθήσῃ πορείαν σκολιάν ὁ ὑπουργὸς εἶχεν ἐνεργήσει νομίμως καὶ ἀκολουθήσει τὴν διὰν τοῦ συντάγματος. Πόσος κατέρρει χρειάζεται διὰ νὰ γίνῃ ὁ νόμος; Ὅσος ἐπρεπε διὰ νὰ συνταχθῶσι τὰ δύο διατάγματα. Ἡλπίσαμεν πὸδ πάντων ὅτι θ' ἀπεφασίζετο ἐὰν ἐμέλλομεν νὰ δικασθῶμεν μὲ νόμον τὴν χωρὶς νόμον. Τὰ ἔγγραφα δὲν περιῆλθον εἰς χειράς μας εἰμὲν μόνον τὴν 48· δύο ἡμέρας μόλις εἶχομεν εἰς τὴν διά-

θεσίν μας διὰ νὰ ἐνασχοληθῶμεν εἰς τὸ προδικαστικὸν ζήτημα. Ὁ θεν ζητοῦμεν μόνον τὸν ἀπολύτως ἀναγκαῖον χρόνον πρὸς παροχούσην τῆς ἀπολογίας μας.

Ἡ βουλὴ ἀποτύρεται διὰ νὰ σκεψθῇ ὡς πρὸς τὸ παρεμπίπτον ζήτημα καὶ διατάττει ὅτι ὁ ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως πρέπει νὰ ἀκουσθῇ ὡς πρὸς τὰ προτεινόμενα μέσα.

Ὁ Κ. Βελλάρης λαμβάνει τὸν λόγον πρὸς ἀντίκρουσιν τῷ περὶ ἀπαράδεκτου ἔνστάσεων. Καταδεικνύει τὴν προφανῆ ἀντίφρσιν ἦτις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν διαφόρων συστημάτων τοῦ κατηγορουμένου. Ὁ στρατάρχης ἔζήτησε νὰ δικασθῇ παρὰ τῶν πατρικίων καὶ ὅταν τὴν ἡ χάρις αὔτη τῷ χορηγῆται, ὅταν εἰς τοῦτο μόνον ἐπρεπε νὰ δειγθῇ πρόθυμος εἰς τὸ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι ἀθώος τοῦ εἰς αὐτὸν προσαπτούμενου ἐγκλήματος, ζητεῖ ἀπεναντίας νὰ ἐγείρη νέας δυσχερείας, νὰ ὑπεκρύψῃ ἀκόμη τὴν κρίσιν ἦτις μέλλει νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τύχης του.

Ο εἰσαγγελεὺς ἔγει ἐνταῦθι πληρέστατα δίκαιοιν. Ὁ Νέος ὑπείκων εἰς κακὰς συμβουλάς ἔξερηγε δικαιοδοσίαν εύμενην, ἐνώπιον δὲ τῆς νέας δικαιοδοσίας τὴν διοίαν ἐπροτίμησε προσφεύγει εἰς παιδαριώδη τεχνάσματα. Δὲν ἀρκεῖ δὲ τοῦτο· λαμβάνει καὶ τὴν ἀτυχῆ ἰδέαν νὰ προφυλαχθῇ διπισθεν τῆς παροւσινῆς συνθηκολογίας. Παρήγειτε τὴν σύζυγόν του ν' ἀπευθύνῃ σημείωσιν εἰς τοὺς πρέσβεις τῶν συμμάχων δυνάμεων καὶ νὰ τοῖς ζητήσῃ νὰ ἐργανεύσωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ ἀρθρον 12 τῆς στρατιωτικῆς ἐκείνης συμβολεώς. Ὁ δούλος τοῦ Οὐέλιγκτων, συνυπογράψας μετά τοῦ Βλαγερ τὴν συνθηκολογίαν τῆς 3 Ιουλίου 1815 ἔλαβε τὴν ῥηθεῖσαν σημείωσιν καὶ, αὐτὸς ὅστις τὸ δ στρατιωτικὸς ἀντίζηλος τοῦ Νέου, αὐτὸς τοῦ διοίου δ ἐπιφνής στρατάρχης περιέστειλε κατὰ τὴν ἐν Πορτογαλίᾳ ὑποχώρησιν ὅλον τὸν στρατὸν μὲ τέσσαρα μόνον συντάγματα, αὐτὸς ὅστις συνήιτητεν ἐσχάτως τὸν Ισχυρὸν τοῦτον ἀντίπαλον εἰς τὰς πεδιάδας τοῦ Βελγίου, δὲν ἐνόησεν ὅτι θὰ ἐτίμηται ἐκυτὸν ἀναδεγόμενος τὴν ὑπεράσπισιν τοσοῦτον ἐνδόξου ἐχθροῦ. Ὁ Οὐέλιγκτων τοξέσθη ν' ἀ-

παντήση δι' ἐγγράφου τινὸς ξηρῶς συντεταγμένου ἐν εἴδει ὑπομνήματος ὅτι ἡ πρατεινομένη σύμβασις ἦτο ὅλως στρατιωτική, ὅτι δὲ μόνος αὐτῆς σκοπὸς ἦτο ἡ παραδοσίς τῶν Παρισίων καὶ ὅτι ἡ ἐν τῷ ἀρθρῷ 12 περιεχομένη ἐγγύησις ὑπεχρέωσε μόνον τοὺς τῶν συμμάχων στρατηγούς, ἀλλ' ὅχι καὶ τὴν κυβερνητικήν τὴν καθηδρυμέτεσκν μεταγενέστερον τῆς συνθηκολογίας ταύτης. Φέρων δὲ εἰς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του τὴν τοῦ δουκὸς τοῦ Ὀτράντου καὶ τὴν τοῦ Καρνή ὁ δούλεος τοῦ Οὐέλιγκτων προσέθετε.

«Τὴν ἡμέραν τῆς παραδόσεως τῶν Παρισίων, 6 Ιουλίου, ὁ στρατάρχης Νέου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν ταύτην μὲν ψευδές δινομα, μὲν διαβατήριον δοθὲν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ δουκὸς τοῦ Ὀτράντου. Ήταν ἐπραττε τοῦτο ἀν ἐστοχάζετο ὅτι τὸ ἀρθρον 12 τὸν ἐπροστάτευεν ἐναντίον ἄλλων καταδιωκτικῶν μέτρων παρὰ τὰ ἐκ μέρους τῶν δύο συμμάχων στραταρχῶν;

Ολος οὗτος ὁ συλλογισμὸς εἶναι ἀκαταμάχητος, πλὴν ἐλάχιστα ἀρμόζων εἰς στρατιώτην. Πᾶς Γάλλος εἰς τοιαύτην περίστασιν θὰ ἐφαίνετο γενναιοφρονέστερος καὶ ὀλιγάτερον λογικός.

Τοιαύτην λοιπὸν θέσιν ἀσύνετοι καὶ δικηγόροις ἀδέξιοι ἐσυμβούλευσαν τὸν στρατάρχην νὰ λάβῃ. Όθεν δὲ Εἰσαγγελεὺς ἡδυνήθη νὰ περιτώσῃ ὡς ἐφεξῆς; τὴν ἀπάντησίν του: «Δὲν εἶναι πλέον καιρὸς νὰ ζητοῦν νὰ δικαιοιογήσουν τὸν στρατάρχην προσπαθοῦντες ν' ἀποφύγωσιν ὅλα τὰ δικαιστήρια καὶ ὅλους τοὺς δικαστάς. Φθάνουν πλέον αἱ ακινηταῖαι, ἐκ τῆς δίκης ταύτης κίνδυνος πρέπει νὰ ἔχῃ ὅρια.»

Μετὰ μίαν ἀπάντησιν τοῦ Κ. Δουπὲν ἡ βουλὴ ἀπεσύρθη διὰ νὰ διασκεψθῇ καὶ διὰ ψήφων 160 κατὰ 1 ἀπεφάσισεν ὅτι δὲ κατηγορούμενος ὥφειλε νὰ προτείνῃ ὅχι ἐν πρᾶς ἐν ἀλλὰ ὅλῃ ὅμοιᾳ τὰ προδικαστικὰ μέσα ὅταν ἐπεφυλάττετο νὰ ἐπικαλεσθῇ.

Η βουλὴ ἀνέβαλε τὴν δίκην διὰ τὴν 23 νοεμβρίου.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην ὁ Κ. Βελλάρ ὁ πατήρ ἐπρότεινε πέντε ἐνστάσεις ἀκυρώτητος. Ο βασιλικὸς ἐπίτροπος κατεπολέμησεν αὐτὰς καὶ ἐζήτησε νὰ προβῇ ἡ βουλὴ εἰς τὴν δίκην.

Ο Κ. Δουπὲν παρατηρεῖ ὅτι οἱ δικηγόροι δὲν εἶχον εἰρήνη 48 ὥρας διὰ νὰ κλητεύσωσι τοὺς μάρτυρας τῆς ὑπερασπίσεως.

Μετὰ μίαν ἀνταπάντησιν ἀρκετὰ ζωγράφων τοῦ Κ. Βελλάρ, ἡ βουλὴ παραδεχομένη τὰς προτάσεις τοῦ βασιλικοῦ ἐπίτροπου καὶ μὴ ἐνδικτρίζουσα εἰς τὰς παρὰ τῶν δικηγόρων προτεινομένας ἐνστάσεις, διέταξε νὰ προβῇ ἡ δίκη καὶ νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις.

Ἐπειτα παρακαλεσάντων τῶν δικηγόρων διὰ νὰ τοῖς δοθῇ προθεσμία τις διὰ νὰ κλητεύσωσι τοὺς μάρτυρας τῆς ὑπερασπίσεως, ἡ βουλὴ διέταξε τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης διὰ τὴν 4 δεκαεμβρίου.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ δίκη μέλλει τέλος πάντων νὰ ἔξελθῃ ἐκ τῶν δικονομικῶν τεγγυασμάτων, καὶ δὲ κατηγορούμενος νὰ παρασταθῇ ἀληθῶς ἀπέναντι τῶν δικαστῶν του.

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδρίασεως ἡ ὁνομαστικὴ κλῆσις βεβίζεται τὴν παρουσίαν 161 Πατρικίων. Τρεῖς μόνον ίσαν ἀπόντες.

Ἀναγινώσκεται ἐκ νέου τὸ κατηγορητήριον. Ο Κ. πρόεδρος ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον.

Ε. Κύριε στρατάρχα, ποῦ ἔσθε τὴν 6 τοῦ παρελθόντος μαρτίου;

Ο Νέος. Υψηλότατοι καὶ κύριοι Πατρίκιοι, κηρύττετε ὅτι μέλλων ν' ἀπαντήσω εἰς ὅλα; τὰς ἐρωτήσεις αἵτινες τυχὸν ἔθελαν ἀπευθυνθῆναι πρὸς ἐμὲ ἐν τῷ πειθόλῳ τούτῳ, ἀλλὰ ἐπιφυλαττόμενος νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸ εὑεργέτημα τὸ γοργούμενον εἰς ἐμὲ ὑπὸ τοῦ ἀρθρον 12 τῆς στρατιωτικῆς συμβάσεως διὰ τὴν παράδοσιν τῶν Παρισίων καὶ ὑπὸ τῆς συνθήκης τῆς 20 τοῦ παρελθόντος νοεμβρίου.

Ο Κ. Βελλάρ. Οι βασιλικοὶ ἐπίτροποι κηρύττουσιν ὅτι δὲν δύνανται νὰ παραδεχθῶσι τοιαῦτα μέσα ἡσ Θεμελιώδη ὑπεράσπισιν ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ κάμη χρῆσιν τῶν μέσων ὅταν νομίζει ωρέλιμα, ἀλλ' ὅχι ἐκτὸς τῶν ὅρων τῆς δικονομίας.

Ο στρατάρχης λέγει πώς προσεκλήθη εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, πῶς παρουσιάσθη εἰς

τὸν βασιλέων ὅταν ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ Βεζανσών. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἔξευρεν ἂν δὲν ἐνθυμεῖτο τὰς διαταγὰς τὰς δοθείσας ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Δαλματίας καὶ δὲν μὲ ὥμβλησε περὶ κανενὸς στρατιωτικοῦ μέτρου. Ἐλέγχητο ὅτι εἶχον ὑποσχεθῆ νὰ φέρω τὸν Βοναπάρτην ἐντὸς σιδηρού κλωσοῦ τοῦτο δὲν εἴναι ἀληθὲς, καὶ οὐκτὸ μωρία. Εἶπον μόνον ὅτι, ἀποτολμήσας νὰ κάμη τόσον παραβολὸν ἐπιχείρησιν, θὰ ἔξεν, ἀν ἐσυλλαμβάνετο, νὰ τεθῇ ἐντὸς σιδηροῦ κλωσοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἀνεδέχθη ἐγὼ νὰ πράξω τοῦτο. Καὶ ἀν ἔμελλον νὰ φονευθῶ καὶ νὰ κατασπαραχθῶ θὰ ἦμην πάντοτε ἔτοιμος νὰ ἐπιβεβαιώσω τὴν δηλωσιν ταύτην.

Φθάνων εἰς τὰ συμβάντα τὰ ἀμέσως προηγηθέντα τῆς προκηρύξεως τῆς 14 ρωπίου, ὁ στρατάρχης εἶπε: Ἀπόστολοι τοῦ Βοναπάρτου ἔφθασαν πανταχόθεν καὶ μὲ περιεκύλωσαν . . . μὲ ἔεισθαισαν ὅλοι ὅτι ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Ἄγγλεια ἦσαν σύμφωνοι μὲ τὸν Ναπολέοντα, ὅτι θὰ ἦμην ὑπόλογος διὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ διὰ τὸ γαλλικὸν αἷμα τὸ ὄποιον τυχὸν θὰ ἐγέννητο. Ἔως τότε εἶχον μείνει πιστός ἐπρεπε νὰ πρόκηται περὶ τόσον σπουδαίων λόγων καὶ περὶ τοῦ τόσον ἵεροῦ ὀνόματος τῆς πατρίδος διὰ νὰ λησμονήσω τὰς ὑποσχέσεις μου . . . Ἀπεπλανήθην ἵσως ἀλλὰ ποτὲ δὲν ὑπῆρχε δόλιος . . . Μ' ἔλεγον ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ Βοναπάρτου ἦτα παρεσκευασμένη ἐκ τῶν προτέρων, μ' ἐδείκνυσον, καὶ τοῦτο ἦτο ἀληθὲς, τὴν λύσεων καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τὰ δυοῖα παρερον πρὸς τὸν Βοναπάρτην τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς κατοίκους τῶν ἀγρῶν.

Ο. K. Belláρ. Παρακαλῶ τὸν Κ. πρόεδρον νὰ ἐρωτήσῃ τὸν κατηγορούμενον ἀν δὲν τῷ παρεδόθησαν τὴν νύκτα τῆς 13 πρὸς τὴν 14 πλάκες τοῦ Λεγεώνος τῆς Τιμῆς μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ σφετεριστοῦ καὶ καὶ ἀετοῦ διὰ τὰς σημαίχες τῶν συνταγμάτων του.

Ο στρατάρχης. Εἰς ἐμὲ προσωπικῶς δὲν ἐνεχειρίσθη τίποτε. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν δικτύων σωμάτων ἀντικατέστησαν τὰ βασιλικὰ σύμβολα διὰ τοῦτο καὶ διάφο-

στεφάνων. Πούποτε αἱ λευκαὶ σημαῖαι δὲν ἔξυπνοισθησαν.

Ο K. Belláρ. Ποτὲ παράσημα ἔφερεν ὁ κατηγορούμενος;

Ο στρατάρχης. Ἐφερον τὰ τοῦ βασιλέως. Τὰ ἔφερα μέχρι τῆς Ὡζέρης ἐνεφανίσθην εἰς τὸν Ναπολέοντα μὲ αὐτά· τὰ ἔφερα μέχρι καὶ τῶν Παρισίων.

Ως πρὸς τὰ συμβάντα τῆς ἡμέρας τῆς 14 ρωπίου, διὰ την κατηγορούμενος ἀποκρίνεται: « Ήμην λυπημένος, εἶχον ἀνάγκην συμβουλῶν καὶ κανεὶς δὲν μ' ἐσυμβούλευσε· τοῦτο θέλει γίνει κατάδηλον εἰς τὴν συζήτησιν. Προσκάλεσα ἐν ἀνδραστική την τιμῆς τοὺς ΚΚ. ἀντιστρατήγους Λεκούρδη καὶ Βουρμόν νὰ μὲ βοηθήσουν διὰ τῶν φώτων των καὶ νὰ μὲ ὑποστηρίξουν, ἀλλ' οὐτοις δὲν ἐπράξαν τίποτε . . . Ἀπὸ τῆς 14 διὰ την πρατηγὸς Βερτράν διεύθυνεν ὅπως ἡθέλησε τὴν πορείαν τῶν στρατευμάτων. Η ἴδια καὶ μου ἐνέργεια εἰς ὅλα ταῦτα ὑπῆρξε δευτερεύουσα. »

Ο K. Πρόεδρος. Συνετάξατε τὴν προκήρυξιν ἐκείνην ἥτις ἀνεγνώσθη τὴν 14 ρωπίου;

Ο στρατάρχης. Ποτέ. Ἀνεγνώσθη τῷντι, τὴν ἀνέγνωσα ἐγὼ ὁ ἴδιος καὶ ποτὲ δὲν ἔζητησα νὰ ὑποκρύψω τὸ σφάλμα τοῦτο, ἀλλὰ δὲν τὴν ὑπέγραψα.

Προσκαλοῦνται οἱ μάρτυρες. Ο πρῶτος ἔζετασθεὶς εἴναι διὰ τοῦ Δουράξ. Διηγεῖται ὡς ἀκολούθως τὴν συνέντευξιν τῆς 9 ρωπίου. — Ενῷ ημην πλησίον τῆς Μεγαλειότητός του, ὁ Κ. στρατάρχης Νέου εἰσῆγθη . . . ἐπροχώρησε πρὸς τὸν βασιλέα μὲ βηματισταθεὶς καὶ ἐφάνη ὅτι ἦκουε μετ' εὐγνωμοσύνης τὰς παρὰ τῆς Μεγαλειότητός του εἰς κύτον δοθείσας διαβεβαιώσεις περὶ τῆς ἀκρας πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνης του· ἔπειτα ἡ σπάσιη τὴν γείρα τοῦ βασιλέως καὶ ὑπεσχέθη νὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ φέρῃ τὸν Βοναπάρτην ἐντὸς σιδηροῦ κλωσοῦ.

Ο στρατάρχης. Βνόμιζα ὅτι εἶπον διὰ τὸν Βοναπάρτην θὰ ἦτο ἀξιος νὰ τεθῇ ἐντὸς σιδηροῦ κλωσοῦ καὶ διχιεῖς διὰ τὴν θέσην ἐγὼ νὰ τὸν θέσω· εἴναι δύμας πιθανὸν ὅτι εἰς τὴν ταραχὴν διότου μὲ εἶχον εὐλόγως βίψει τὸ συμβεβηκός τοῦτο καὶ ἡ παρουσία τοῦ βα-

σιλέως, ή λέξις αὕτη μὲν διέφυγε, δὲν ἔχω κανένα λόγον νὰ δυσπιστήσω πρὸς τὰς διεθνεῖστας τοῦ Κ. δουκάς τοῦ Δουράες.

'Ο Κ. πρίγκηψ Ποᾶ. Κάμνει κατάθεσιν δύοιαν πρὸς τὴν τοῦ ἀνωτέρῳ μάρτυρος.

(Ἐπειταὶ τὸ τέλος).

ΣΑΙΚΣΠΗΡ

ΙΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΡΩΜΑΙΟΣ

(Συνέχεια.)

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

(Τὸ θέατρον παριστᾶ μεμνούμενον μέρος πλησίου τοῦ παλατίου τῶν Καπουλέτων. Ἀριστερῷ τὰ τείχη τὰ περικυκλώντα καὶ προσπίζοντα τὸν κῆπον ἢ τὸν παράδεισον τοῦ παλατίου τῶν Καπουλέτων. Νότ.)

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΡΩΜΑΙΟΣ, μόνος. (Ιστάμενος πρὸ τοῦ τοίχου τοῦ κήπου.) — Δὲν δύναμαι νὰ προχωρήσω. Εἶναι εἶναι ή καρδία μου, ἔκει εἶναι ή ζωὴ μου, ἔκει εἶναι ή ὑπαρξία μου.

(Δυνάμεις γάται τὸν τοίχον καὶ γίνεται ἄφεντος. Ο Βενβολίος παρουσιάζεται εἰς τὸ βάθος τοῦ θεάτρου καὶ τὸν βλέπει καθ' ἧν στιγμὴν εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ τοίχου. Προστρέχει ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Μερτίου.)

ΒΕΝΒΟΛΙΟΣ. (Τρέχων πρὸς τὸν Ρωμαῖον.) — Ρωμαῖε! ἔξαδελφέ μου!

ΜΕΡΚΟΥΤΙΟΣ. — Πᾶ! εἶναι φρονιμώτερος ἀπὸ ἡμᾶς. Επέτειον, ἀγαπητέ μου, σηγινεν ἀφαντος. Θὰ τὸν εὔρετε εἰς τὴν κλίνην του.

ΒΕΝΒΟΛΙΟΣ. — Οχι δά. Τὸν εἶδα νὰ φεύγῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸ μέρος πρὸ ὅλης ἀνέβαινε τὸν τοίχον αὐτόν. Λε τὸν φωνάξωμεν.

ΜΕΡΚΟΥΤΙΟΣ. — Ας καλέσωμεν καλλίτεον τὴν σκιάν του. Ρωμαῖε! Ιδιοτροπία! Τρέλα! Παρχλογισμέ! Εὐπατρίδα! Πάθος! Δάκρυον! Στεναγμέ! Πῶς θέλεις νὰ σὲ καλέσω! Αναστέναζον μόνον καὶ θὰ σὲ ἀναγγωρίσω. Εἰπὲ ἔνα μόνον στίχον ἐλεγειακὸν καὶ θὰ ἐννοήσω δτὶ ὑπάρχεις. Ομοιοκαταλήπτισον τὸ ἔρως μὲ τὸ μέρος.

Ἐπικαλέσθητι τὴν Ἀρροδίτην ἢ δὸς παρώνυμόν τι εἰς τὸν υἱόν της Ἐρωτα τὸν πατέος τοῦτον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἀλλὰ δὲν κινεῖσαι, δὲν ἀποκρίνεσαι εἰςαι ἀφωνος, ἀπέθανες. Ρωμαῖε, σὲ καλῶ! Σὲ ἐξορκίζω εἰς τοὺς ἀστράπτοντας καὶ μέλανας, ὀφθαλμοὺς τῆς Ροζαλίνας, εἰς τὸ λευκὸν καὶ λεῖον μέτωπόν της, εἰς τὰ πορφυρὰ χεῖλη της, εἰς τὸν λεπτοφυῆ πόδα της, ἐμφανίσθητι! ἐμφανίσθητι! ἐγέρθητι! . . .

ΒΕΝΒΟΛΙΟΣ. — Εὰν σὲ ἀκούσῃ θὰ δυσαρεστηθῇ.

ΜΕΡΚΟΥΤΙΟΣ. — Θὰ δυσαρεστηθῇ! καὶ μήπως εἴπον τίποτε προσβλητικόν; Οἱ λόγοι ἦσαν ἀγνοὶ καὶ εὐπρεπεῖς τὸν ἐκάλεσαν ἐν δύοματι ἐκείνης τὴν ὄποιαν ἀγαπᾷ.

ΒΕΝΒΟΛΙΟΣ. (Ζητῶν αὐτὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.) — Μάταιος κόπος! Θὰ ἐκρύψῃ υπ' αὐτὰ τὰ δένδρα. Ο παράδοξος ἐραστής μας ἔχει ἀνάγκην υπερεριγῶν δινειροπολήσεων. Ο ἔρως του εἶναι τυφλός, καὶ ἡ σκοτία τῷ ἀρμόζει.

ΜΕΡΚΟΥΤΙΟΣ. — Τὸ βέλος τυφλοῦ τοξότου σπανίως ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦ. Νομίζω δτὶ βλέπω τὸν πτωχὸν νέον καθήμενον υπὸ μεσπιλέκνη καὶ παρακαλοῦντα τὸν Θεὸν νὰ πέσῃ ἡ ἐρωμένη του ἐξ οὐρανοῦ ὅπως πίπτει ὁ ωρίμος καρπὸς ἐκ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου. Καλὴν νύκτα, Ρωμαῖε! — Πηγαίνω νὰ κοιμηθῶ υπὸ τὸν ἀστερέοντα θόλον. — Ερχεσθε;

ΒΕΝΒΟΛΙΟΣ. — Υπάγωμεν εἶναι κόπος καὶ γρόνος γχμένος νὰ ζητῇ κανεὶς ἐκεῖνον δοστις δὲν θέλει νὰ τὸν εὔξουν.

(Ἐξέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Β'.

'Ο κῆπος τοῦ Καπουλέτου.

(Εἰσιρχεται ὁ Ρωμαῖος.)

ΡΩΜΑΙΟΣ. (Γιπὸ τὸν τοίχον καὶ ἀφοῦ ἔκανε τοὺς ἀστερέομοὺς τῶν φίλων του.) — Γελῶ διὰ τὰς πληγὰς ἔκεινος δοστις δὲν ησθάνθη τὴν ἀγωνίαν αὐτῶν. (Ἡ ίουλία εμφανίζεται εἰς παρθενὸν τι.) — Σιωπή! παράθυρον ἀνοίγεται καὶ φωτίζεται. Ω λάμψις καθηρά καὶ εύ-